

ЗВІТ

про огляд витрат державного бюджету

у сфері молодіжного житлового будівництва
головний розпорядник коштів державного бюджету Міністерство розвитку
громад та територій України

Ціль проведення огляду витрат державного бюджету: удосконалення
механізму забезпечення окремих пільгових категорій громадян житлом

I. Опис поточної ситуації у сфері

1.1. Обґрунтування проведення огляду витрат

В умовах невизначеності, кризового стану та війни в Україні, актуальним завданням Уряду постає активізація різних верств суспільства щодо підтримки та відновлення стабільності національної економіки. Вагоме значення у цьому питанні відіграє молодь, як найбільш креативна та ініціативна частина населення. Державна підтримка та соціальний захист молодіжного сегменту населення є стратегічною метою розвитку нашої країни на шляху до збереження її трудового потенціалу.

Триваючий військовий конфлікт в Україні і вже більш ніж два роки активних бойових дій, економічні проблеми, з якими стикається країна, та негативні демографічні тенденції призвели до значних соціальних та економічних проблем для молодих людей.

У сфері житлових умов української молоді існує ряд проблем, які впливають на її життя та добробут, серед яких висока вартість житла, особливо в містах, що робить його недоступним для багатьох молодих людей. Це може вести до того, що молоді сім'ї примушені шукати альтернативні варіанти житла або залишатися з батьками довше; відсутність доступного житла для оренди ускладнює процес незалежного життя молоді, особливо тих, хто тільки починає свою кар'єру або створює сім'ю; низька якість комунальних послуг та проблеми з комунальною інфраструктурою (такі як відсутність централізованого опалення, непостійне водопостачання) можуть ускладнювати повсякденне життя молоді в здобутті комфортних умов; віддаленість від робочих місць (значна кількість робочих місць може бути сконцентрована в містах, але вартість житла в містах може бути високою. Це може вимагати довгих дорожніх подорожей або високих витрат на транспорт для молодих людей, які працюють в містах, але не можуть собі дозволити проживання там).

Рішення цих проблем вимагає комплексного підходу, включаючи політичні заходи, для забезпечення доступності комфортного житла для молоді.

Повномасштабна збройна агресія російської федерації проти України призвела до загострення ситуації, спричинила переміщення населення, у тому числі працездатної молоді, як всередині країни, так і за кордон. Частина з цих молодих громадян втратили житло (майно знищено або зазнало серйозних пошкоджень).

З підтримкою Київської школи економіки, яка від початку російського
інвазійного вторгнення веде облік економічних втрат України, станом на кінець 2024 року
Підписувач Козловська Наталія Вікторівна
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000E2890000E3520300
Дійсний з 14.03.2024 12:21:27 по 14.03.2025 12:21:27

22506/26/10-24 від 02.12.2024

загальна сума прямих збитків, завдана інфраструктурі України, зросла до 155 млрд доларів. На початок 2024 року у загальному обсязі прямих збитків найбільшою часткою залишаються втрати житлового фонду - 58,9 млрд доларів. І тут зростання збитків є найбільшим порівняно із першим роком війни.

За даними Управління Верховного комісара ООН з питань біженців (УВКБ ООН), на середину лютого 2024 року за кордонами України перебувало 6,479 млн біженців.

Недостатній обсяг фінансування молодіжних житлових програм, особливо під час повномасштабної збройної агресії російської федерації проти України, незацікавленість міжнародних фінансових організацій, фондів у інвестуванні коштів у молодіжне житлове будівництво через законодавчі гарантії надання пільг сім'ям з дітьми, що вважається економічно неефективним для залучення позабюджетних ресурсів, призвело до зменшення кількості молодих сімей та одиноких молодих громадян, які отримали пільгові кредити на будівництво (реконструкцію) та придбання житла.

Таким чином, незважаючи на зусилля Уряду, органів місцевої влади та місцевого самоврядування у напрямку вирішення житлових питань молоді, існує необхідність, особливо в контексті економічних, соціальних і політичних змін, що відбуваються в країні, у аналізі існуючих та розробці додаткових заходів, які забезпечать підтримку молодих людей, стимулювання молоді щодо повернення в Україну, їх зацікавленість залишатися і працювати у країні, зокрема, через механізм щодо забезпечення молоді житлом. Це також є важливим чинником стимулювання розвитку регіонів України.

Проведення огляду витрат у сфері молодіжного житлового будівництва спрямовано на пошук шляхів збільшення кількості молодих сімей – отримувачів державної допомоги на вирішення житлових питань, визначення оптимальних механізмів забезпечення молоді житлом.

Передбачається, що вирішення питання забезпечення молодих сімей житлом вплине на покращення демографічної ситуації в Україні та стимулювання економіки України за рахунок інвестицій, які будуть спрямовані в будівельну та інші промислові галузі. Відповідно до проведених фінансово-економічних розрахунків біля 50% коштів, які спрямовуються на надання пільгових кредитів, повернуться до бюджетів у вигляді податків та зборів, 8% - складе сума єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, Крім того, до бюджетів повертається тіло кредиту та надходять відсотки за користування кредитами.

1.2. Опис ситуації щодо забезпечення молоді житлом

Згідно останніх статистичних досліджень, потребують поліпшення житлових умов понад 600 тис. громадян, майже 70 тис. з яких – молодь.

У соціально-демографічній структурі населення країни молодь посідає найважливіших місць. Ця вікова група характеризується зокрема середністю

Підписувач Козловська Наталія Вікторівна
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000E2890000E3520300
Дійсний з 14.03.2024 12:21:27 по 14.03.2025 12:21:27

22506/26/10-24 від 02.12.2024

через ряд чинників, що визначають її соціальний та економічний статус. Як правило, молодь відзначається великою гнучкістю та придатністю до змін на ринку праці. Соціальні потреби та інтереси молоді можуть суттєво відрізнятися від інших вікових груп. Нестабільність робочих місць та низькі можливості отримати гідну роботу з прийнятною заробітною платою можуть значно впливати на соціальний статус молоді. Крім того, молодь піддається впливу наслідків війн, конфліктів та природних катастроф, що обмежують її можливості для особистого розвитку та самореалізації.

Ця соціально-демографічна група визначається не лише віковими характеристиками, але й соціально-психологічними властивостями, які мають соціально-історичний характер і залежать від конкретного суспільства, його устрою та культурних особливостей.

В Україні до категорії «молоде населення» (або «молодь») відносять громадян віком від 14 до 35 років, про що зазначено у Законі України «Про основні засади молодіжної політики». У різних країнах ці вікові інтервали можуть суттєво відрізнятися (Таблиця 1). Із наведеної в таблиці інформації стає зрозумілим, що в Україні верхня межа молодіжного віку є найвищою серед зазначених країн, а домінуючою моделлю в Європі є віковий інтервал у 15-29 років.

Таблиця 1.

Стандарти вікових інтервалів молодого населення в деяких країнах Європи

Країна	Вікові межі молодого населення (років)
Бельгія	12-29
Болгарія	15-29
Естонія	17-26
Італія	14-28
Іспанія	14-30
Латвія	13-24
Нідерланди	12-25
Німеччина	14-27
Польща	15-29
Україна	14-35

років станом на 2022 рік дорівнювала 9969,3 тис. осіб, що складало 24,3% від загальної чисельності постійного населення нашої країни (див. рисунок 1). Як бачимо, у порівнянні із 2018 роком чисельність молоді зменшилась на 1258,6 тис. осіб, або на 11,2 відсотка.

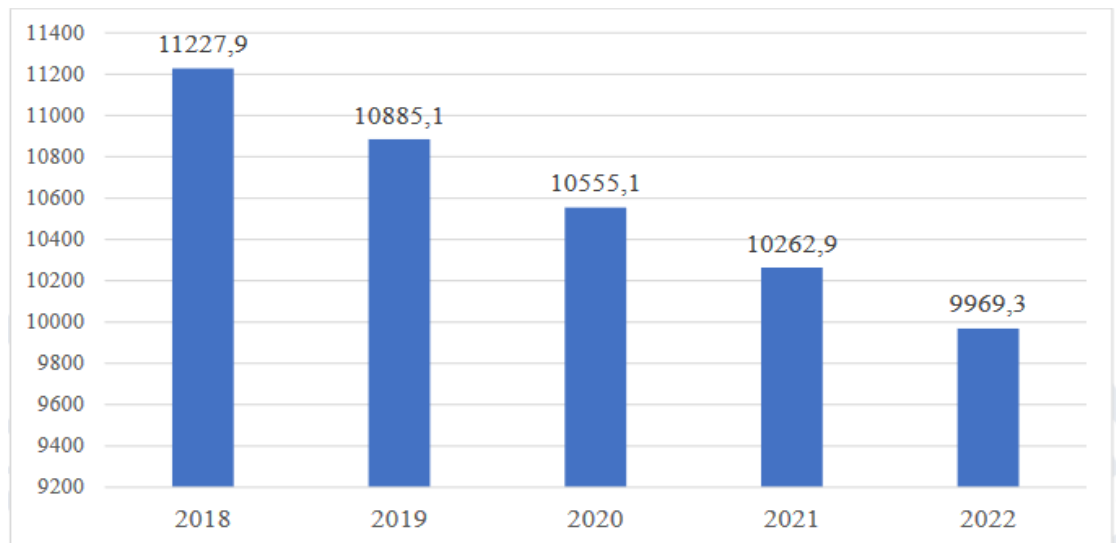

Рисунок 1. Динаміка чисельності молодого населення України в 2018- 2022 роках, тис. осіб (за даними НДЦ «Інститут соціально-правових та політичних досліджень імені Олександра Яременка»).

Через повномасштабну збройну агресію російської федерації проти України прогнозується подальше зменшення чисельності молоді внаслідок загибелі молодих військових, зростання еміграції серед молоді та зниження народжуваності. Розподіл молодого населення України за віком (станом на 2022 рік) наведено на рисунку 2.

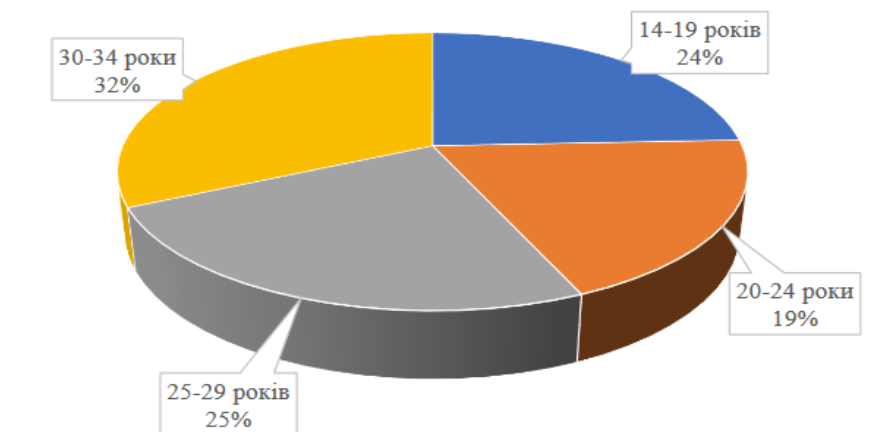

Рисунок 2. Розподіл молодого населення України за віковими категоріями у 2022 році (за даними НДЦ «Інститут соціально-правових та політичних досліджень імені Олександра Яременка»).

Аналіз вікового складу молоді свідчить, що найбільша частка (32%) належить до вікової групи «30-34 роки». Десять років назад частка цієї групи становила приблизно 25%.

Міністерство внутрішніх справ України
 Підписувач Козловська Наталія Вікторівна
 Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000E2890000E3520300
 Дійсний з 14.03.2024 12:21:27 по 14.03.2025 12:21:27

22506/26/10-24 від 02.12.2024

За даними дослідників, перерозподіл чисельності молоді у бік старших вікових груп відбувається вже протягом тривалого періоду. Це свідчить про низький показник народжуваності населення в Україні (*Молодіжна політика в Україні: навчальний посібник / П.В. Горінов, Р.Г. Драпушко, Н.А. Драпушко, О.Є. Ільюк / за заг. ред. акад., проф. В.П. Андрущенка. Київ: Український державний університет імені Михайла Драгоманова, 2023*).

За даними досліджень, у 2021 році 69,5% молодих людей проживали у міських поселеннях і, відповідно, 30,5% – у сільській місцевості. Частка молоді у чисельності міського населення становить приблизно 24%, дещо вищою є відповідна частка у сільській місцевості – 26%. Чисельність молоді багато в чому залежить від показника народжуваності в країні. Україна має невисокі показники народжуваності, крім того, намітилась тенденція до їх зниження (у 2021 році цей показник складав 7,3 народжених на 1000 осіб наявного населення).

За даними Міністерства закордонних справ України, станом на 21 червня 2023 року за кордоном перебували 8 млн. 177 тис. українців. Порівняно з даними на 1 лютого 2023 року, тобто за неповні 5 місяців, ця кількість зросла майже на 188 тис. осіб (*Укрінформ. Стаття «Кількість українців та їх міграція за кордон через війну»*).

Статистика свідчить, що понад половина українських мігрантів перебуває лише в трьох країнах. Зокрема, це Польща, де відзначається найбільша кількість наших мігрантів - 22%; ще близько 15% українських емігрантів знайшли прихисток у Німеччині, а 11% переїхали в Сполучені Штати Америки. Також багато громадян України знайшли свій прихисток у таких країнах як: Чехія (7,9% емігрантів), Італія та Канада (близько 5 відсотків в кожній), Іспанія - 3,4%, Ізраїлі - 2,75% відповідно. За даними МЗС майже 63% українців, які перебувають за кордоном, повнолітні, 22% - діти до 18 років. Вік ще 15 відсотків українських емігрантів невідомий (*Укрінформ. Стаття «Кількість українців та їх міграція за кордон через війну»*). Отже, реальні масштаби еміграції молоді з України точно виміряти неможливо через складність ведення такої статистики в умовах війни та великих неконтрольованих потоків біженців з нашої країни в Європу та інші частини світу. Однак можна спрогнозувати подальшу динаміку міграції молоді на основі аналізу поведінки та настроїв молодих людей щодо потенційної зміни ними громадянства. Зокрема, науковці дослідили, що міграційні настрої молоді можуть змінюватись на різних вікових етапах за певною сталою схемою набуття досвіду:

перший етап: у віці 14-18 років серед молоді відбувається формування потенціалу міграції щодо навчання за кордоном;

другий етап: 18-25 років – набуття першого досвіду міграційних переміщень, як правило, з освітньою і трудовою метою. Підвищення потенціалу міграції у зв'язку з потребами пошуку кращих умов особистісного розвитку;

третій етап: 25-30 років – нагромадження досвіду міграційних переміщень, практик використання міграційного капіталу;

четвертий етап: 30-34 роки – усталення певного рівня міграційної мобільності з можливим рішенням позитивної міграції чи переходом у пасивний

ДОКУМЕНТ СЕД.

Підписувач Козловська Наталія Вікторівна
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000E2890000E3520300

Дійсний з 14.03.2024 12:21:27 по 14.03.2025 12:21:27

Міністерство розвитку громад
та територій України

22506/26/10-24 від 02.12.2024

навчальний посібник / П.В. Горінов, Р.Г. Драпушко, Н.А. Драпушко, О.Є. Ільчук / за заг. ред. акад., проф. В.П. Андрущенко. Київ: Український державний університет імені Михайла Драгоманова, 2023).

Результати соціологічного дослідження «Становище молоді України 2021» (за даними сайту Міністерства молоді та спорту України: Репрезентативне соціологічне дослідження становища молоді в Україні 2021) дозволяють більш детально зрозуміти міграційні настрої української молоді, сформовані ще до початку повномасштабного вторгнення (див. таблицю 2).

Таблиця 2.

Розподіл відповідей на питання «Чи хочете Ви емігрувати з України?»

Варіанти відповіді	Рік			
	2018	2019	2020	2021
Ні, я хочу жити в Україні	62,1	56,5	49,8	48,5
Можливо, хотів би повчитися за кордоном якийсь час, але потім повернутися в Україну	7,9	6,2	11,1	7,9
Можливо, хотів би попрацювати за кордоном якийсь час, але потім повернутися в Україну	20,3	21,0	16,8	18,7
Так, я планую це зробити найближчим часом	9,7	4,3	4,9	4,2
Так, я шукаю таку можливість	---	11,7	9,5	9,8
Інше	---	0,3	7,9	10,9

Як бачимо в таблиці 2, кількість молоді, яка зазначила, що однозначно хоче жити в Україні, склала у 2021 році - 48,5%. Протягом 2018-2021 років цей відсоток поступово зменшувався. Бажання повчитися за кордоном деякий час, але потім повернутися в Україну, виявили 7,9% опитаних у 2021 році, 18,7% – хотіли б попрацювати за кордоном якийсь час, але потім повернутися в Україну. Частка цих респондентів зменшилася у порівнянні із 2018 роком. Проте 9,8% молоді віком 14-34 роки шукають можливості для еміграції з України (у 2019 році – 11,7%), а 4,2% – планують це зробити найближчим часом.

Щодо причин еміграції української молоді, то відповіді респондентів на запитання «Чому Ви хочете емігрувати з України?» у 2021 році розподілились наступним чином (Таблиця 3) (за даними сайту Міністерства молоді та спорту України: Репрезентативне соціологічне дослідження становища молоді в Україні 2021).

Таблиця 3.

Основні причини еміграції молоді з України

Варіанти відповіді	Всі	14-19 років	20-24 роки	25-29 років	30-34 роки
Щоб заробити грошей / заради матеріального добробуту	58,9	48,5	57,7	61,6	67,3
В Україні немає таких умов для роботи, як в інших країнах	42,8	34,5	49,0	47,9	39,1

Підписувач Козловська Наталія Вікторівна
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000E2890000E3520300
Дійсний з 14.03.2024 12:21:27 по 14.03.2025 12:21:27

22506/26/10-24 від 02.12.2024

країнах					
Хочу одержати досвід життя в іншій країні	27,0	31,4	26,5	27,4	22,8
В Україні немає реальної демократії і законності	19,7	16,0	17,3	20,1	25,2
В Україні зараз немає таких можливостей для навчання, як в інших країнах	13,2	24,7	16,3	6,8	5,9
Мені близька інша країна, мені подобається її культура	6,4	5,2	9,7	5,0	5,9
Мої близькі живуть в іншій країні	5,2	4,6	6,1	6,8	3,0

Дані, наведені в таблиці 3, свідчать про те, що причини міграції молоді за кордон переважно мають економічний характер: заробити грошей, заради матеріального добробуту (58,9% від тих, хто виявив бажання емігрувати) та існуючі кращі можливості для роботи за кордоном, ніж в Україні (42,8% від тих, хто виявив бажання емігрувати). Найвища частка серед тих, хто бажає виїхати заради матеріального добробуту, належить молодим людям віком 30-34 роки – 67,3%.

Підсумовуючи, слід зазначити, що наразі міграція молоді – це негативне явище з точки зору економіки України з таких причин: при зменшенні чисельності населення знижуються темпи економічного зростання, знижується інноваційність економіки (інноваціями переважно займається молодь), знижується народжуваність в країні.

З метою розроблення реального інструменту для забезпечення житлом молоді та зменшення міграції молоді за кордон, у 2012 році постановою Кабінету Міністрів України № 967 було затверджено Державну програму забезпечення молоді житлом (далі – Державна програма), дія якої продовжувалась у 2017, 2020 та 2023 роках.

За період дії Державної програми забезпечення молоді житлом з 2013 по 2023 роки було спрямовано:

- на надання пільгових довгострокових кредитів молодим сім'ям та одиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла – 1 694,4 млн. грн, що дало можливість надати 2 662 пільгових довготермінових кредитів, у тому числі:

- за рахунок коштів державного бюджету у обсязі 556,6 млн. грн надано 930 кредитів, що складає 35% від загальної кількості наданих кредитів,

- за рахунок коштів місцевих бюджетів у обсязі 1 137,8 млн. грн надано 1 732 кредитів, що складає 65% від загальної кількості наданих кредитів

- на компенсацію відсоткових ставок кредитів комерційних банків, що надаються молодим сім'ям та одиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла за рахунок коштів державного бюджету спрямовано 340,9 млн. грн, що дало можливість надавати компенсацію за 8,4 тис. договорами.

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Козловська Наталія Вікторівна
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000E2890000E3520300
Дійсний з 14.03.2024 12:21:27 по 14.03.2025 12:21:27

Міністерство розвитку громад
та територій України

22506/26/10-24 від 02.12.2024

Загальні середньорічні видатки за програмою протягом 2013 – 2023 років склали 185,0 млн. грн. (Таблиця 4), на надання кредитів в середньому в рік спрямовувалось 154,0 млн. грн. При цьому, до 2016 року основний обсяг фінансування Державної програми складали кошти державного бюджету, а після 2015 року (початку реформи децентралізації) обсяг коштів, виділених із державного бюджету в середньому складав 34% від загальної суми, спрямованої на фінансування Державної програми.

Таблиця 4.

Обсяги фінансування Державної програми у 2013-2023 роках

Період	Обсяг фінансування Державної програми, млн. грн	у т. ч. за джерелами		Питома вага фінансування із державного бюджету у загальній сумі, %
		Державний бюджет	Місцеві бюджети	
2013 рік	183,1	149,6	33,5	82
2014 рік	114,7	78,1	36,6	68
2015 рік	158,2	93,5	64,7	59
2016 рік	171,7	77,4	94,3	45
2017 рік	191,6	75,9	115,7	40
2018 рік	208,7	63,0	145,7	30
2019 рік	210,0	54,1	155,9	26
2020 рік	189,7	43,2	146,5	23
2021 рік	375,2	209,9	165,3	56
2022 рік	83,3	28,1	55,2	34
2023 рік	149,1	24,7	124,4	17
Разом	2 035,3	897,5	1 137,8	44

У рамках реалізації завдань та заходів, визначених Державною програмою, на сьогоднішній день з державного бюджету фінансуються бюджетні програми:

- 3101420 «Збільшення статутного капіталу Державної спеціалізованої фінансової установи «Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву» з подальшим використанням на реалізацію Державної програми забезпечення молоді житлом» (порядок використання бюджетних коштів затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 11.05.2011 № 488 «Питання використання коштів, передбачених у державному бюджеті для збільшення статутного капіталу Державної спеціалізованої фінансової установи «Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву» (далі – Порядок № 488)) (у 2021-2022 роках – бюджетна програма 2751420),

- 3101400 «Часткова компенсація відсоткової ставки кредитів комерційних банків молодим сім'ям та самотнім молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла» (порядок використання

бюджетних коштів затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 11.05.2011 № 488 «Питання використання коштів, передбачених у державному бюджеті для збільшення статутного капіталу Державної спеціалізованої фінансової установи «Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву» (далі – Порядок № 488)) (у 2021-2022 роках – бюджетна програма 2751420),

Підписувач Козловська Наталія Вікторівна
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000E2890000E3520300
Дійсний з 14.03.2024 12:21:27 по 14.03.2025 12:21:27

22506/26/10-24 від 02.12.2024

ставки кредитів комерційних банків молодим сім'ям та саодиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла" (далі – Порядок № 853)) (у 2021-2022 роках – бюджетна програма 2751380),

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 02.12.2022 №1343 «Деякі питання оптимізації системи центральних органів виконавчої влади» Міністерство розвитку громад та територій було реорганізоване шляхом приєднання до Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури. У зв'язку з цим, у квітні 2023 року відбулися зміни кодів бюджетних програм, а саме: бюджетні програми 2751420, 2751380 стали відповідно 3101420 та 3101400.

За бюджетною програмою «Надання пільгового довгострокового державного кредиту молодим сім'ям та саодиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла» (порядок використання бюджетних коштів затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 29.05.2001 № 584 «Про порядок надання пільгових довготермінових кредитів молодим сім'ям та саодиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) і придбання житла» (далі – Порядок № 584)) з 2015 року кошти з державного бюджету не виділяються.

Надання кредитів відповідно до Порядку № 488 до 2021 року та у 2022-2024 роках здійснювалось лише із спеціального фонду державного бюджету у обсягах, що відповідають обсягам повернень коштів за кредитами, наданими у попередніх роках відповідно до Порядку № 584. У 2021 році відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 28.12.2021 № 1657-р «Про перерозподіл деяких видатків державного бюджету, передбачених Мінрегіону на 2021 рік» за рахунок загального фонду державного бюджету обсяг коштів на надання пільгових кредитів молоді було збільшено на суму 169 883,0 тис. грн.

На 2024 рік за рахунок коштів державного бюджету заплановано:

- надання лише 12 пільгових кредитів на умовах Порядку № 488 (спеціальний фонд державного бюджету) на загальну суму 23,9 млн. грн,
- оплату зобов'язань з відшкодування частини відсотків за кредитами, що надані комерційними банками молодим сім'ям та саодиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла за 440 договорами про надання часткової компенсації відсоткової ставки, укладеними у попередніх роках відповідно до Порядку № 853 за рахунок коштів державного бюджету, у обсязі 5,8 млн грн.

Слід зазначити, що обсяги фінансування Державної програми у розрізі областей України є різними відносно загального обсягу видатків та надання кредитів відповідного місцевого бюджету (Таблиця 5).

Таблиця 5.

Обсяги фінансування Державної програми у 2021 році за рахунок коштів обласних та міст обласного значення бюджетів України

млн грн

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Козловська Наталія Вікторівна

Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000E2890000E3520300

Дійсний з 14.03.2024 12:21:27 по 14.03.2025 12:21:27

Міністерство розвитку громад та територій України

22506/26/10-24 від 02.12.2024

№ з/п	Назва області	Назва бюджету	Загальний обсяг видатків та надання кредитів з бюджету на 2021 рік	Обсяг коштів на заходи Державної програми	Питома вага фінансування Державної програми у загальному обсязі бюджету, %
1	Вінницька	обласний бюджет	5 312,2	0,3	0,01
		бюджет Вінницької МТГ	5 019,3		
2	Волинська	обласний бюджет	3 265,9	0,2	0,01
		бюджет Луцької МТГ	2 851,0		
3	Дніпропетровська	обласний бюджет	16 120,6	3,2	0,02
		бюджет Дніпровської МТГ	17 603,9		
4	Житомирська	обласний бюджет	1 806,4	1,0	0,06
		бюджет Житомирської МТГ	3 186,8	1,9	0,06
5	Закарпатська	обласний бюджет	3 130,8	8,9	0,29
		бюджет Ужгородської МТГ	1 601,0	0,1	0,01
6	Запорізька	обласний бюджет	6 180,7	0,8	0,01
		бюджет Запорізької МТГ	8 783,4	2,1	0,02
7	Івано-Франківська	обласний бюджет	3 439,2	7,6	0,22
		бюджет Івано-Франківської МТГ	3 404,0	0,3	0,01
8	Київська	обласний бюджет	3 543,6		
9	Кіровоградська	обласний бюджет	5 093,5	0,9	0,02
		бюджет Кропивницької МТГ	2 783,8		
10	Львівська	обласний бюджет	7 239,8	1,7	0,02
		бюджет Львівської МТГ	3 796,7	21,0	0,55
11	Миколаївська	обласний бюджет	3 978,3	4,4	0,11
		бюджет Миколаївської МТГ	4 787,7	24,9	0,52
12	Одеська	обласний бюджет	7 114,6		
		бюджет Одеської МТГ	12 045,1		
13	Полтавська	обласний бюджет	7 219,3	4,3	0,06
		бюджет Полтавської МТГ	3 811,5		
14	Рівненська	обласний бюджет	3 662,3	0,2	0,00
		бюджет Рівненської МТГ	3 131,6	4,3	0,14
15	Сумська	обласний бюджет	3 112,5	0,7	0,02
		бюджет Сумської МТГ	3 150,2	1,8	0,06
16	Тернопільська	обласний бюджет	3 179,7		
		бюджет Тернопільської МТГ	3 490,4	0,5	0,02
17	Харківська	обласний бюджет	15 455,8		
		бюджет Харківської МТГ	18 071,1	44,7	0,25
18	Херсонська	обласний бюджет	4 888,7	4,5	0,09
		бюджет Херсонської МТГ	3 281,4	0,4	0,01
19	Хмельницька	обласний бюджет	4 479,5		
		бюджет Хмельницької МТГ	3 829,7	0,4	0,01
20	Черкаська	обласний бюджет	3 329,9	1,7	0,05
		бюджет Черкаської МТГ	3 208,4	6,0	0,19
21	Чернівецька	обласний бюджет	2 361,0	1,1	0,05
		бюджет Чернівецької МТГ	2 955,8	2,9	0,10
22	Чернігівська	обласний бюджет	3 335,2	1,8	0,05
		бюджет Чернігівської МТГ	3 166,0	4,1	0,13
23	м. Київ	бюджет Київської МТГ	69 447,7		

Проаналізувавши таблицю 5 можна зробити висновок, що не всі місцеві бюджети виділяють кошти на програми молодіжного житлового будівництва.

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Козловська Наталія Вікторівна

Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000E2890000E3520300

Дійсний з 14.03.2024 12:21:27 по 14.03.2025 12:21:27

Міністерство розвитку громад та територій України

22506/26/10-24 від 02.12.2024

кошти на зазначені цілі не виділялись як у 2021 році, так і у 2022-2023 роках. З міст обласного значення таких, як: м. Вінниця, м. Луцьк, м. Дніпро, м. Кропивницький, м. Одеса, м. Полтава, м. Київ кошти на молодіжні кредити у 2021-2023 роках також не виділялись.

Всіма місцевими бюджетами Київської області та міста Києва протягом останніх п'яти років фінансування заходів Державної програми не проводилось.

Основний обсяг фінансування місцевих програм з надання пільгових молодіжних кредитів у 2021-2023 роках припадає на місцеві бюджети чотирьох областей: Харківської (79,8 млн грн), Львівської (64,2 млн грн), Миколаївської (39,1 млн грн) та Полтавської (34,0 млн грн) області.

У 2024 році із загального планового обсягу фінансування програм з надання пільгових кредитів молоді із місцевих бюджетів у сумі 133,6 млн грн (станом на 30.09.2024) 77,7 млн грн. або біля 60% складають бюджети 3 областей, а саме: 32,1 млн грн – Львівська обл., 25,6 млн грн – Миколаївська обл., 20,0 млн грн – Харківська обл.

На компенсацію відсоткових ставок кредитів комерційних банків, що надаються молодим сім'ям та самотнім молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла, основний обсяг фінансування проводиться за рахунок коштів державного бюджету.

На даний час діє одна програма місцевого бюджету, у рамках якої здійснюється надання компенсації відсоткової ставки за кредитом на будівництво (реконструкцію) і придбання житла, зокрема, молодим сім'ям та самотнім молодим громадянам, а саме: Програма забезпечення житлом окремих категорій громадян Горішньоплавнівської міської територіальної громади Полтавської області. По зазначеній міській програмі часткова компенсація проводиться за кредитами, наданими за рахунок коштів статутного капіталу Держмолодьжитла, що є певним механізмом співфінансування.

Здійснення часткової компенсації зменшує фінансове навантаження на сім'ї, які отримали кредити в комерційних банках. Протягом терміну дії бюджетної програми «Часткова компенсація відсоткової ставки кредитів комерційних банків молодим сім'ям та самотнім молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла» на фінансування часткової компенсації відсотків за 8,4 тис. кредитними договорами з 2013 року із державного бюджету було спрямовано 340,9 млн грн, що в середньому складає 0,8 млн грн. на 1 договір. Фактично фінансування зазначеної бюджетної програми здійснювалось з 2003 року, нові договори про надання часткової компенсації укладались у 2003-2008 роках, їх загальна кількість становить 17 870 дог, з 2009 року – фінансування здійснювалось тільки за договорами, укладеними у попередніх роках.

Інформація щодо зміни кількості договорів часткової компенсації відсотків та обсягу фінансування із державного бюджету відповідно до звітів про виконання паспортів бюджетної програми на 2013-2023 роки наведена у таблиці 6.

Таблиця 6.

Інформація щодо зміни кількості договорів та обсягу фінансування бюджетної програми 3101400 у період 2013-2023 роки та територій України

Підписувач Козловська Наталія Вікторівна
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000E2890000E3520300
Дійсний з 14.03.2024 12:21:27 по 14.03.2025 12:21:27

22506/26/10-24 від 02.12.2024

Результативні показники бюджетної програми	Одиниця виміру	2013 рік	2016 рік	2019 рік	2021 рік	2022 рік	2023 рік
1	2				3	4	5
Обсяг коштів державного бюджету, спрямований на часткову компенсацію	тис. грн	44 988,3	53 377,0	25 118,5	9 854,1	7 765,6	6 094,7
Кількість діючих договорів часткової компенсації відсоткової ставки кредитів комерційних банків, укладених у попередніх роках, станом на початок року	од.	8 400	3 468	1 920	1 115	674	587
Середній розмір часткової компенсації в місяць на 1 позичальника за діючими договорами, укладеними у попередніх роках	грн	614,6	1 585,8	1 192,4	918,0	1 026,4	989,1
Облікова ставка НБУ на початок року	відс.	7,5	22	18	6	9	25
Курс гривні до долара (середній за період)	грн за дол.	7,99	25,55	25,85	27,29	32,34	36,57

Збільшення у 2016 році обсягу фінансування за програмою та середнього розміру часткової компенсації у порівнянні із 2013 роком пояснюється збільшенням облікової ставки НБУ (на початок 2013 року – 7,5%, на початок 2016 року – 22%) та курсу гривні до долара (у 2013 році – 7,99 грн/дол., у 2016 році – 25,55 грн/дол.), враховуючи, що майже половина кредитних договорів, укладених з банками, – в іноземній валюті.

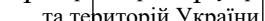
1.3. Облік молодих сімей та одиноких молодих громадян, які бажають прийняти участь у програмах кредитування

З метою забезпечення прозорості формування черги кандидатів на отримання пільгового довгострокового кредиту Держмолодьжитлом ведуться Реєстр кандидатів для отримання пільгових кредитів на умовах Порядку № 488, який розміщений на веб-сайтах відділень Держмолодьжитла, та Рейтинг кандидатів (для отримання кредитів на умовах Порядку № 584 за рахунок коштів державного бюджету). Порядок формування черги кандидатів на отримання кредитів з місцевих бюджетів визначається відповідними органами місцевої влади та місцевого самоврядування.

Станом на 01.01.2024 у відкритих реєстрах Держмолодьжитла з метою отримання пільгових довгострокових кредитів на будівництво (реконструкцію) та придбання житла зареєстровано 3 170 заяв молодих сімей та одиноких молодих громадян, які приймають участь у програмах.

Таблиця 7.

Інформація щодо кількості зареєстрованих заяв та кількості наданих кредитів у 2021-2023 роках

Документи		2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік
	Підписувач	Міністерство розвитку громад та територій України			
	Сертифікат	станом на 31.03.2024)			
	Дійсний з				
Козловська Наталія Вікторівна					
6FA97849F1B2570D04000000E2890000E3520300					
14.03.2024 12:21:27 по 14.03.2025 12:21:27		22506/26/10-24 від 02.12.2024			

22506/26/10-24 від 02.12.2024

Надання кредитів на умовах Порядку № 584 (державний бюджет)				
Кількість зареєстрованих заяв на початок року, од.	4 174	3 543	2 746	2 079
Кількість наданих кредитів, од.	0	0	0	0
Надання кредитів на умовах Порядку № 488				
Кількість зареєстрованих заяв на початок року, од.	2 820	3 923	4 218	1 091
Кількість наданих кредитів, всього: у тому числі:	96	68	167	13
-за рахунок коштів збільшення статутного капіталу Держмолодьжитла, од.	32	64	113	1
-за рахунок коштів від повернення наданих кредитів, од.	64	4	54	12
Надання кредитів на умовах Порядків місцевих програм				
Кількість наданих кредитів, од.	195	50	91	5
Всього надано кредитів	291	118	258	18
Кількість наданих кредитів згідно заходів Державної програми	227	114	204	6

Кількість зареєстрованих заяв кандидатів на отримання кредитів на умовах Порядку № 584 постійно зменшується, оскільки фінансування з державного бюджету за програмою не здійснюється з 2015 року.

Кількість зареєстрованих заяв кандидатів на отримання кредитів на умовах Порядку № 488 на початок 2024 року зменшилась у порівнянні із кількістю на початок 2023 року у зв'язку із зміною відображення в обліку кількості заяв кандидатів (вилучення з черги кандидата у разі відмови отримати кредит), виключення кількості виданих кредитів, проведенням інвентаризації заяв кандидатів щодо отримання кредитів з інших програм державного та місцевих бюджетів, перевищення граничного віку.

1.4. Інформація щодо гендерної нейтральності сфери

Таблиця 8.

Інформація щодо гендерного аспекту за кредитами, наданими у 2021-2023 роках за рахунок власних коштів (коштів статутного капіталу)
Держмолодьжитла

Показники	2021 рік		2022 рік		2023 рік	
	кількість осіб, які отримали кредит	% від загальної кількості	кількість осіб, які отримали кредит	% від загальної кількості	кількість осіб, які отримали кредит	% від загальної кількості
Оформлено кредит на:						
Жінок	31	32%	24	35%	56	34%
Чоловіків	65	68%	44	65%	111	66%

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Козловська Наталія Вікторівна
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000E2890000E3520300
Дійсний з 14.03.2024 12:21:27 по 14.03.2025 12:21:27

Міністерство розвитку громад
та територій України

22506/26/10-24 від 02.12.2024

Разом кількість наданих кредитів	96	100%	68	100%	167	100%
----------------------------------	----	------	----	------	-----	------

Відповідно до наведеної інформації, середній відсоток жінок, на яких оформлено кредити протягом 2021-2023 років за рахунок власних коштів (коштів статутного капіталу) Держмолодьжитла, становить 34%.

Враховуючи те, що пільгові кредити оформлюються на представника сім'ї, а також висновки експертів міністерства, вказана програма є гендерно нечутливою, бо не має потреби враховувати особливості жінок, їхніх специфічних проблем, потреб і зручних для жінок форм надання соціальних послуг.

II. Узагальнена інформація про результати оцінки ефективності реалізації державної політики та відповідних витрат державного бюджету з відповідними висновками щодо:

2.1. актуальності та узгодженості цілей і завдань державної політики, визначених стратегічними і програмними документами

Таблиця 9.

Основні стратегічні і програмні документи, які регулюють питання молодіжного житлового будівництва

Нормативно-правові акти/ документи	Вимоги/індикатори/дані
Конституція України	Стаття 47. Кожен має право на житло. Держава створює умови, за яких кожний громадянин матиме змогу побудувати житло, придбати його у власність або взяти в оренду. Громадянам, які потребують соціального захисту, житло надається державою та органами місцевого самоврядування безоплатно або за доступну для них плату відповідно до закону. Стаття 48. Кожен має право на достатній життєвий рівень для себе і своєї сім'ї, що включає достатнє харчування, одяг, житло.
Житловий кодекс України	Стаття 9. Житлові права громадян Забезпечення постійним житлом громадян, які відповідно до законодавства мають право на його отримання, може здійснюватися шляхом будівництва або придбання доступного житла за рахунок надання державної підтримки у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Стаття 47. Норма жилої площі. Норма жилої площі в Україні встановлюється в розмірі 13,65 квадратного метру на одну особу.
Концепція державної житлової політики	Основні напрями державної житлової політики: зокрема, надання житла з державного житлового фонду або субсидій, пільгових кредитів для придбання чи спорудження житла сім'ям, які тривалий час перебувають на квартирному обліку, та територій України

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Козловська Наталія Вікторівна

Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000E2890000E3520300

Дійсний з 14.03.2024 12:21:27 по 14.03.2025 12:21:27

22506/26/10-24 від 02.12.2024

	з урахуванням строку перебування їх на черзі та матеріального стану. Сприяння молодим сім'ям у спорудженні або придбанні житла. Шляхи реалізації державної житлової політики: зокрема, запровадження державної підтримки молоді щодо забезпечення житлом.
Закон України від 27.04.2021 № 1414-IX «Про основні засади молодіжної політики» (далі – Закон № 1414)	Стаття 3. Мета, завдання та пріоритети молодіжної політики 2. Основними завданнями молодіжної політики є: 2) підтримка молоді в реалізації її соціально-економічного потенціалу, у тому числі для вирішення житлових питань, питань професійного розвитку, працевлаштування, задоволення освітніх, медичних, культурних та інших потреб. Стаття 16. Особливості реалізації права молоді на забезпечення житлом 1. Органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування: 2) сприяють проведенню заходів щодо розширення обсягів будівництва житла для молоді, удосконалення системи пільгового забезпечення житлом молодих сімей та молодих осіб; 3) розробляють фінансово-кредитні механізми забезпечення економічної доступності житла для молодих сімей та молодих осіб, у тому числі шляхом, зокрема: надання пільгових довгострокових державних кредитів на будівництво та придбання житлових будинків і квартир; надання довгострокових державних кредитів і цільових адресних субсидій та кредитів за рахунок інших джерел фінансування на будівництво (реконструкцію) і придбання житла тощо; 4) розробляють механізми залучення позабюджетних джерел для фінансування житлових програм для молоді. 2. Молоді сім'ї та молоді особи можуть одержувати за рахунок бюджетних коштів пільгові довгострокові державні кредити на будівництво і придбання житлових будинків і квартир, на оплату вступних пайових внесків при вступі до молодіжних житлових комплексів, житлово-будівельних кооперативів. 3. Молоді особи, молоді сім'ї, які не мають дітей, сплачують кредит з відсотковою ставкою у розмірі 3 відсотки річних суми заборгованості за кредитом. Молоді особи, молоді сім'ї, які мають одну дитину, звільняються від сплати відсотків за користування кредитом. Молодим особам, молодим сім'ям, які мають двох дітей, за рахунок бюджетних коштів, крім того, погашаються 25 відсотків суми зобов'язань за кредитом, а молодим особам, молодим сім'ям, які мають трьох і більше дітей, -

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Козловська Наталія Вікторівна
 Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000E2890000E3520300
 Дійсний з 14.03.2024 12:21:27 по 14.03.2025 12:21:27

22506/26/10-24 від 02.12.2024

	50 відсотків суми зобов'язань за кредитом.
Закон України від 08.09.2005 № 2866-IV «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків»	Стаття 1. Визначення термінів. Рівні права жінок і чоловіків - відсутність обмежень чи привілеїв за ознакою статі. Рівні можливості жінок і чоловіків - рівні умови для реалізації рівних прав жінок і чоловіків. Стаття 3. Державна політика щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків спрямована на: утвердження гендерної рівності та недопущення дискримінації за ознакою статі.
Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР «Про місцеве самоврядування в Україні»	Глава 2. Повноваження виконавчих органів сільських, селищних, міських рад Стаття 30. 3) сприяння розширенню житлового будівництва, подання громадянам, які мають потребу в житлі, допомоги в будівництві житла, в отриманні кредитів, у тому числі пільгових, та субсидій для будівництва чи придбання житла
Указ Президента України 12.03.2021 № 94/2021 «Про Національну молодіжну стратегію до 2030 року»	IV. Пріоритети Стратегії Для забезпечення підвищення мобільності, соціальної і культурної інтеграції молоді в суспільне життя України та світу необхідними є такі чинники, зокрема: - сприяння здійсненню заходів, спрямованих на удосконалення механізмів забезпечення молоді житлом.
Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.02.2024 № 137-р «Про затвердження плану пріоритетних дій Уряду на 2024 рік»	Крок 99. Розроблення та подання Кабінетові Міністрів України законопроекту про основні засади житлової політики. Відповідальні за виконання: Мінінфраструктури. Очікувані результати: створення правових засад нової системи законодавства у сфері житлової політики з урахуванням кращих практик держав ЄС у сфері житлової політики
Постанова Кабінету Міністрів України від 12.06.2020 № 471 «Про затвердження програми діяльності Кабінету Міністрів України»	Пункт 8.4. Житлова політика та благоустрій Удосконалення програм державної підтримки щодо забезпечення громадян житлом, у тому числі шляхом іпотечного кредитування.
Постанова Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695 «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки» (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 13.08.2024 №940)	Стратегічна ціль “Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, кліматичному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах” Оперативна ціль 2. Задоволення потреби населення у якісних адміністративних і публічних послугах Пункт 23. Створення умов для розвитку та успішної самореалізації молоді, зокрема шляхом реалізації в регіонах та територіальних громадах Національної молодіжної стратегії до 2030 року. Пункт 24. Сприяння розвитку громадянської освіти та підвищення рівня соціальної інтеграції молоді.
Постанова Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 № 179 «Про затвердження Національної стратегії розвитку громадянської освіти»	За стратегічною ціллю 5 “Забезпечення рівних прав та можливостей для кожного, інклюзії та безбар'єрності, високого рівня соціального захисту

Підписувач Козловська Наталія Вікторівна
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000E2890000E3520300
Дійсний з 14.03.2024 12:21:27 по 14.03.2025 12:21:27

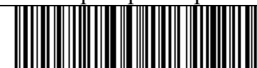
22506/26/10-24 від 02.12.2024

економічної стратегії на період до 2030 року»	для гідного життя; підвищення рівня зайнятості жінок і чоловіків відповідних вікових груп та скорочення розриву в оплаті праці жінок і чоловіків”: Шляхи досягнення стратегічної цілі 1. Реалізація ефективної молодіжної політики, зокрема: 3) надання пільгових кредитів на житло запровадження програми кредитування молоді на пільгових умовах для придбання житла запровадження спеціальних умов кредитування молодих сімей з дітьми для придбання житла
Постанова Кабінету Міністрів України від 24.10.2012 № 967 «Про затвердження Державної програми забезпечення молоді житлом на 2013-2026 роки»	Визначення одержувача бюджетних коштів, порядку використання бюджетних коштів, умови надання пільгових довгострокових кредитів/часткової компенсації відсотків
Постанова Кабінету Міністрів України від 29.05.2001 № 584 «Про порядок надання пільгових довготермінових кредитів молодим сім'ям та самотнім молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) і придбання житла» (далі – Порядок № 584)	
Постанова Кабінету Міністрів України від 11.05.2011 № 488 «Питання використання коштів, передбачених у державному бюджеті для збільшення статутного капіталу Державної спеціалізованої фінансової установи «Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву» (далі – Порядок № 488)	
Постанова Кабінету Міністрів України від 04.06.2003 № 853 "Про затвердження Порядку часткової компенсації відсоткової ставки кредитів комерційних банків молодим сім'ям та самотнім молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла" (далі – Порядок № 853)	
Порядок використання власних коштів (коштів статутного капіталу) Державної спеціалізованої фінансової установи «Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву», затверджений рішенням наглядової ради Держмолодьжитла (додаток 8 до Порядку від 07.07.2017 № 35);	

Підписувач Козловська Наталія Вікторівна
 Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000E2890000E3520300
 Дійсний з 14.03.2024 12:21:27 по 14.03.2025 12:21:27

Міністерство розвитку громад
та територій України

22506/26/10-24 від 02.12.2024

Правила виконання напрямків, визначених Порядком № 488, затверджені рішенням правління Держмолодьжитла від 06.12.2022 (протокол №146) за погодженням Мінрегіоном 14.12.2022 (лист № 7/13/13683-22) (далі – Правила № 488)	
Положення про порядок надання молодим сім'ям та самотнім молодим громадянам довгострокових пільгових кредитів для будівництва (реконструкції) та придбання житла за рахунок власних коштів (коштів статутного капіталу) Держмолодьжитла, затверджене рішенням правління Держмолодьжитла	
місцеві програми забезпечення молоді житлом	Визначення одержувача бюджетних коштів, порядку використання бюджетних коштів, умови надання пільгових довгострокових кредитів молоді

Таким чином, цілі і завдання державної політики щодо забезпечення молоді житлом відповідають Концепції державної житлової політики, Національній молодіжній стратегії до 2030 року, Державній стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, Національній економічній стратегії на період до 2030 року. Одночасно, існує необхідність змін та удосконалення законодавства у сфері молодіжної житлової політики.

2.2. відповідності витрат бюджету пріоритетам державної політики, визначеним стратегічними і програмними документами

Забезпечення молоді житлом ще до початку повномасштабної збройної агресії російської федерації проти України було дуже актуальним. З метою розроблення реального інструменту для забезпечення житлом молоді та зменшення міграції молоді за кордон, у 2012 році постановою Кабінету Міністрів України № 967 було затверджено Державну програму забезпечення молоді житлом (далі – Державна програма), дія якої продовжувалась у 2017, 2020 та 2023 роках.

Державний замовник-координатор Державної програми - Мінінфраструктури.

Виконавці заходів Державної програми - Мінінфраструктури, Мінфін, Державна спеціалізована фінансова установа «Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву» (далі – Держмолодьжитло), Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації.

Строк виконання: 2013-2026 роки.

Основними завданнями Державної програми є:

Забезпечення розвитку пільгового молодіжного житлового кредитування, зміна підходів до розрахунку розміру кредиту;

Підписувач Козловська Наталія Вікторівна
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000E2890000E3520300
Дійсний з 14.03.2024 12:21:27 по 14.03.2025 12:21:27

та територій України

22506/26/10-24 від 02.12.2024

- формування організаційних засад для здешевлення вартості будівництва і придбання житла молодими сім'ями та саодинокими молодими громадянами.

Заходи Державної програми:

- надання пільгових довгострокових кредитів молодим сім'ям та саодиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла;

- компенсація відсоткових ставок кредитів комерційних банків, що надаються молодим сім'ям та саодиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів;

- удосконалення механізму пільгового довгострокового кредитування молодих сімей та саодиноких молодих громадян.

Реалізація Державної програми спрямована на вирішення питань соціально-економічного розвитку України, що особливо гостро стоять у зв'язку з повномасштабною збройною агресією російської федерації проти України, а саме: покращення демографічної ситуації в Україні шляхом забезпечення молодих сімей та саодиноких молодих громадян, у тому числі внутрішньо-переміщених осіб, житлом, та стимулювання економіки України за рахунок інвестицій, які будуть спрямовані у будівельну та інші промислові галузі України.

Обсяг фінансування Державної програми на 2013-2026 роки затверджений у сумі 3 098,6 млн. грн, з них з державного бюджету – 993,3 млн. грн, з місцевих бюджетів – 2 105,3 млн. грн, фактично профінансовано з 2013 по 2023 роки 2 035,3 млн. грн, з них за рахунок коштів державного бюджету – 897,5 млн. грн, місцевих бюджетів – 1 137,8 млн. грн., у тому числі за напрямками було спрямовано:

- на надання пільгових довгострокових кредитів молодим сім'ям та саодиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла – 1 694,4 млн. грн, що дало можливість надати 2 662 пільгових довготермінових кредитів, у тому числі:

- за рахунок коштів державного бюджету у обсязі 556,6 млн. грн надано 930 кредитів, що складає 35% від загальної кількості наданих кредитів,
- за рахунок коштів місцевих бюджетів у обсязі 1 137,8 млн. грн надано 1 732 кредитів, що складає 65% від загальної кількості наданих кредитів

- на компенсацію відсоткових ставок кредитів комерційних банків, що надаються молодим сім'ям та саодиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла за рахунок коштів державного бюджету спрямовано 340,9 млн. грн, що дало можливість надавати компенсацію за 8,4 тис. договорами.

Таким чином, витрати бюджету відповідають Концепції державної житлової політики, Національній молодіжній стратегії до 2030 року, Державній стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки, Національній економічній стратегії на період до 2030 року. Програма діяльності Уряду потребує встановлення пріоритетності вирішення

Житлових диктантів методі.

Підписувач Козловська Наталія Вікторівна
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000E2890000E3520300
Дійсний з 14.03.2024 12:21:27 по 14.03.2025 12:21:27

Міністерство розвитку громад
та територій України

22506/26/10-24 від 02.12.2024

2.3. відповідності витрат бюджету встановленим вимогам, правильності та повноти їх розрахунку в бюджетних документах

Механізм реалізації Державної програми забезпечення молоді житлом здійснюється відповідно до порядків використання бюджетних коштів:

Щодо пільгового кредитування

Надання пільгових довготермінових кредитів молодим сім'ям та саодиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) і придбання житла відповідно до умов Порядку № 584:

Відповідно до Порядку № 584 кредити можуть надаватись за рахунок коштів, передбачених у державному бюджеті та місцевих бюджетах для надання кредитів молодим сім'ям та саодиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) і придбання житла, також на зазначені цілі можуть спрямовуватись кошти, що надходять від погашення кредитів та сплати відсотків за користування ними; кошти забудовників, громадських організацій, кредитних спілок і банків; позабюджетні кошти; благодійні внески фізичних і юридичних осіб; кошти від проведення аукціонів, конкурсів, лотерей, тендерів і виставок; інвестиції, в тому числі кредити іноземних та вітчизняних юридичних і фізичних осіб; централізовані відрахування регіональних управлінь Держмолодьжитла; матеріальні та нематеріальні ресурси, виділені Верховною Радою Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування, фізичними і юридичними особами в установленому порядку; інші надходження, не заборонені законодавством.

Право на отримання кредиту мають сім'ї та саодинокі молоді громадяни, які згідно із законодавством визнані такими, що потребують поліпшення житлових умов, а саме:

- сім'я, в якій чоловік та дружина віком до 35 років включно,
- неповна сім'я в якій мати (батько) віком до 35 років включно має неповнолітніх дітей (дитину),
- саодинокі молоді громадяни віком до 35 років включно,
- молоді вчені, подружжя, в якому чоловік або дружина є молодим ученим, та неповні сім'ї, в яких мати або батько є молодим ученим, до досягнення молодими вченими віку 35 років включно.

Основні умови надання кредиту:

- нормативна вартість 1 кв. метра житла – опосередкована вартість спорудження житла за регіонами України,
- нормативна площа житла - 21 кв. метр загальної площі житла на одного члена сім'ї та додатково 20 кв. метрів на сім'ю,
- відсоткова ставка за користування кредитом - 3 відсотки річних,
- пільги - сім'ї з дітьми звільняються від сплати відсотків за користування кредитом, а також погашається 25 відсотків від суми зобов'язань за кредитом для сімей, що мають 2 дітей, або 50 відсотків сім'ям з 3 та більше дітей,
- термін надання кредиту становить до 30 років,
- підтвердження кандидатом своєї платоспроможності.

Повернення кредитів, наданих з державного бюджету молодим сім'ям та саодиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання

відповідно до Порядку № 584, і пеня за невиконання зобов'язань за договорами

Підписувач Козловська Наталія Вікторівна
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000E2890000E3520300
Дійсний з 14.03.2024 12:21:27 по 14.03.2025 12:21:27

22506/26/10-24 від 02.12.2024

зараховуються до спеціального фонду Державного бюджету України в частині кредитування (пункт 2 частини 3 статті 30 Бюджетного кодексу України). За рахунок зазначених джерел відповідно до пункту 14 частини 4 статті 30 Бюджетного кодексу України, кошти спрямовуються на реалізацію Державної програми. Спрямування коштів спеціального фонду державного бюджету на реалізацію Державної програми здійснюється відповідно до Порядку № 488.

Кошти, що сплачуються в рахунок погашення кредитів, наданих з місцевих бюджетів, відсотки за користування ними і пеня зараховуються в установленому порядку до надходжень відповідних бюджетів і спрямовуються на подальше надання кредитів.

Станом на 01.04.2024 діють 28 місцевих програм забезпечення молоді житлом та 14 комплексних житлових програм, у складі яких є окремі порядки щодо забезпечення молоді житлом, у межах яких фактично здійснюється фінансування лише 38 бюджетних програм по 21 області України.

Із загальної кількості місцевих бюджетних програм забезпечення молоді житлом по 21 програмі здійснюється надання пільгових довгострокових кредитів на умовах Порядку № 584, по інших місцевим програмам порядки використання бюджетних коштів мають деякі відмінності від Порядку № 584.

Так, наприклад, в межах Обласної програми забезпечення молоді житлом на 2023-2027 роки Черкаської області надання кредитів здійснюється відповідно до Положення про порядок надання пільгового довготермінового кредиту на будівництво (реконструкцію) і придбання житла за рахунок обласного бюджету, затвердженого рішенням Черкаської обласної ради від 03.03.2023 №17-34/VIII, яким передбачено внесення кандидатом власного внеску у обсязі 10% вартості будівництва (реконструкції) житла чи експертної оцінки вартості придбання об'єкта кредитування (у Порядку № 584 – 6%), термін надання кредиту – до 20 років (у Порядку № 584 – до 30 років).

Порядком надання пільгових довготермінових кредитів молодим сім'ям та одиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) і придбання житла на території міста Запоріжжя, які надаються за рахунок коштів бюджету міської територіальної громади, затвердженого рішенням Запорізької міської ради від 12.07.2023 №50, передбачено, що гранична вартість 1 кв. м загальної площі не може перевищувати опосередковану вартість спорудження житла у Запорізькій області, збільшену в 1,5 рази.

Надання пільгових довготермінових кредитів молодим сім'ям та одиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) і придбання житла відповідно до умов Порядку № 488:

Надання молодим сім'ям та одиноким молодим громадянам довгострокових пільгових кредитів для будівництва (реконструкції) та придбання житла є одним із напрямків використання коштів статутного капіталу Держмолодьжитла. Розподіл коштів за напрямками здійснюється Мінінфраструктури.

Право на отримання довгострокового пільгового кредиту для будівництва (реконструкції) та придбання житла мають молоді сім'ї (голова сім'ї, дружина, вік з яких становить до 35 років включно, та їх нетрудовитрати, одинокі

Підписувач Козловська Наталя Вікторівна
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000E2890000E3520300
Дійсний з 14.03.2024 12:21:27 по 14.03.2025 12:21:27

22506/26/10-24 від 02.12.2024

молоді громадяни, вчені віком до 40 років включно, що мають науковий ступінь доктора наук за умови, що вік іншого з подружжя не перевищує 35 років включно, та їх неповнолітні діти).

Основні умови надання кредиту:

- гранична вартість 1 кв. метра житла – опосередкована вартість спорудження житла за регіонами України, збільшена відповідно до норм порядку,
- нормативна площа житла – 52,5 кв. метрів на одинокого громадянина України чи сім'ю з двох осіб та 21 кв. метрів – на кожного наступного члена сім'ї *,
- строк надання кредиту - до 20 років,
- відсоткова ставка за користування кредитом не може перевищувати облікову ставку НБУ та встановлюється у розмірі 7 відсотків річних * (до 2022 року відповідно до нормативних документів розмір відсоткової ставки встановлювався у інших розмірах та в основному відповідав обліковій ставці НБУ).
- обов'язковий власний внесок – не менше як 6 відсотків фактичної вартості будівництва (реконструкції) чи придбання житла*.

* відповідно умов пункту 4 Правил № 488, які затверджені правлінням Держмолодьжитла за погодженням із Мінінфраструктури на виконання пункту 5 Порядку № 488.

Кошти, що надходять на рахунок Держмолодьжитла від платежів з погашення кредитів, за рішенням правління Держмолодьжитла (яке визначає обсяги та порядок їх використовуються) спрямовуються на подальше надання пільгових кредитів молоді.

Порядком №488 не передбачено надання пільг щодо сплати відсотків за користування кредитами та пільг з погашення частини зобов'язань за кредитом сім'ям з дітьми.

Щодо часткової компенсації відсотків за кредитами комерційних банків.

Відшкодування частини відсотків за кредитами, що надаються комерційними банками молодим сім'ям та одиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) і придбання житла (далі - часткова компенсація) відповідно до умов Порядку № 853:

Фінансування програми здійснюється за рахунок коштів, передбачених у державному бюджеті на відповідний рік.

Відповідно до статті 55 Бюджетного кодексу України зазначені видатки бюджету є захищеними.

Основні умови здійснення часткової компенсації відсотків:

- позичальником є молода сім'я або одинокий молодий громадянин, які отримують у комерційному банку кредит на будівництво (реконструкцію) чи придбання житла. Позичальником може бути молода сім'я, в якій чоловік та дружина віком до 35 років включно; неповна сім'я, в якій мати (батько) віком до 35 років включно має неповнолітніх дітей (дитину); одинокі молоді громадяни віком до 35 років включно,
- часткова компенсація визначається в розмірі однієї облікової ставки Національного банку, що діє на день укладення кредитного договору (в редакції порядку, який діяв з 15.07.2005 по 29.11.2006, часткова компенсація визначалась однієї облікової ставки Національного банку та для кредитів, який не

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Козловська Наталія Вікторівна

Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000E2890000E3520300

Дійсний з 14.03.2024 12:21:27 по 14.03.2025 12:21:27

Міністерство розвитку громад

22506/26/10-24 від 02.12.2024

має дітей або має одну дитину, півтори облікової ставки - для кандидата, який має двох дітей, подвійної облікової ставки - для кандидата, який має трьох і більше дітей, додатково в розмірі половини облікової ставки - для кандидата, який потребує поліпшення житлових умов), - розмір часткової компенсації переглядається у разі зміни розміру облікової ставки Національного банку з урахуванням виконання позичальником зобов'язань за кредитним договором та коштів, передбачених на часткову компенсацію у державному бюджеті на відповідний рік.

З 2009 року за рахунок коштів державного бюджету часткова компенсація здійснюється тільки за раніше укладеними договорами.

Відшкодування частини відсотків за кредитами, що надаються молодим сім'ям та самотнім молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) і придбання житла відповідно до умов порядку використання коштів місцевих бюджетів:

На даний час діє одна програма місцевого бюджету, у рамках якої здійснюється надання компенсації відсоткової ставки за кредитом на будівництво (реконструкцію) і придбання житла, зокрема, молодим сім'ям та самотнім молодим громадянам, а саме: Програма забезпечення житлом окремих категорій громадян Горішньоплавнівської міської територіальної громади Полтавської області.

Одним із напрямків надання часткової компенсації є компенсація відсоткової ставки за кредитом, наданим за рахунок власних коштів Держмолодьжитла молодим сім'ям та самотнім молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) і придбання житла. Цей напрямок сприяє поліпшенню житлових умов молодих сімей та самотніх молодих громадян – мешканців Горішньоплавнівської міської територіальної громади, крім фахівців бюджетної сфери.

Таким чином, при підготовці бюджетних запитів за бюджетними програмами, що передбачають використання коштів за зазначеними вище порядками, головним розпорядником бюджетних коштів забезпечується дотримання вимог Інструкції з підготовки бюджетних запитів, затвердженої наказом Міністерства фінансів України. Розрахунки потреби в коштах проводяться з урахуванням кількості зареєстрованих кандидатів, бажаних отримати пільговий кредит, середнього розміру кредиту, який визначається з урахуванням вимог відповідного порядку використання бюджетних коштів, прогнозного обсягу повернення кредитів, наданих у попередніх періодах. При визначенні обсягу потреби в коштах на програму часткової компенсації відсотків комерційних банків, враховуючи те, що формування пропозицій до показників Бюджетної декларації та бюджетного запиту здійснюється у першій половині року виникають розбіжності у показниках кількості договорів та середнього розміру часткової компенсації, які застосовуються при підготовці та виконанні паспорту бюджетної програми. На зміну зазначених показників впливає зміна динаміки дострокового погашення кредитних договорів, за якими здійснюється часткова

компенсація відсотків, зміна курсу валют, розірвання договорів часткової компенсації у зв'язку з невиконанням умов договорів. Зазначені зміни

Підписувач Козловська Наталія Вікторівна
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000E2890000E3520300
Дійсний з 14.03.2024 12:21:27 по 14.03.2025 12:21:27

22506/26/10-24 від 02.12.2024

впливають на обсяг фактичних видатків за програмою та виникнення економії бюджетних коштів.

2.4. зв'язку між витраченими коштами та отриманим результатом

Бюджетна програма «Надання пільгового довгострокового державного кредиту молодим сім'ям та саодиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла»

Таблиця 10.

Планові та фактичні обсяги асигнувань за бюджетною програмою «Надання пільгового довгострокового державного кредиту молодим сім'ям та саодиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла» у 2021-2023 роках

Бюджетний рік	Бюджетний запит, тис. грн.	Затверджено у паспорті бюджетної програми	Касові видатки відповідно до звіту про виконання паспорта бюджетної програми
1	2	3	4
2021 рік	424 100,0		
2022 рік	413 700,0		
2023 рік	454 950,0		

Щорічно головним розпорядником коштів готується та подається бюджетний запит за програмою «Надання пільгового довгострокового державного кредиту молодим сім'ям та саодиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла». Визначення потреби в коштах проводиться із розрахунку необхідності забезпечення житлом 500 молодих сімей та саодиноких молодих громадян.

Фактично зазначена бюджетна програма з 2015 року до Державного бюджету України не включається і, відповідно, виділення коштів на її реалізацію не здійснюється.

Комітет Верховної Ради України з питань молоді і спорту на своєму засіданні 23.05.2024 розглянув питання про забезпечення житлом молоді за програмами, які реалізуються Держмолодьжитлом (у тому числі в рамках реалізації норм Закону України «Про основні засади молодіжної політики») та за результатами розгляду було прийнято рішення рекомендувати Кабінету Міністрів України при розробці проекту Закону України «Про Державний бюджет України» на 2025 рік передбачити видатки на бюджетну програму «Надання пільгового довгострокового державного кредиту молодим сім'ям та саодиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла» в обся не менше 700 млн. грн.

При здійсненні оцінки ефективності бюджетної програми окремо необхідно зупинитись на аналізі Порядку № 584, який визначає порядок надання коштів за бюджетною програмою.

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Козловська Наталія Вікторівна

Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000E2890000E3520300

Дійсний з 14.03.2024 12:21:27 по 14.03.2025 12:21:27

Міністерство розвитку громад та територій України

22506/26/10-24 від 02.12.2024

Порядок № 584 було прийнято у 2001 році, і з 2011 року до нього вносились лише зміни, які регулюють питання надання пільг військовослужбовцям (у т.ч. у разі загибелі (смерті) позичальника), пільгового періоду для сплати основної суми боргу, крім відсотків за користування кредитом (у разі народження дітей (дитини), одруження, смерті одного з членів сім'ї позичальника, а також порушення терміну прийняття в експлуатацію закінченого будівництвом об'єкта більш як на шість місяців), реструктуризацію боргу позичальника за кредитом.

Мінрегіоном неодноразово ініціювались зміни до Порядку № 584 з метою його модернізації та приведення у відповідність до чинних сучасних норм законодавства, уніфікації підходів видачі кредитів з аналогічними за умовами програмами, зокрема у частині:

- розрахунку розміру кредиту (виходячи з його граничної суми),
- граничної вартості квадратного метра об'єкта кредитування,
- розширення кола об'єктів нерухомості, на придбання якої можуть спрямовуватися кредитні кошти,
- спрощення процедури формування переліку одержувачів кредиту;
- зміни підходів щодо черговості отримання кредитів з метою оперативного прийняття рішення щодо видачі кредиту,
- щодо умов забезпечення кредиту іпотекою об'єкта кредитування чи іншого нерухомого майна,
- визначення платоспроможності кандидатів,
- вимог щодо територіального розташування об'єкта кредитування у зв'язку з веденням бойових дій, або тимчасовою окупацією та можливістю змінити регіон отримання кредиту шляхом обрання об'єкта кредитування не за місцем реєстрації заяви, тощо.

У контексті аналізу ефективності умов Порядку № 584 окремо необхідно зупинитись на питанні пільг, визначених пунктом 30 Порядку № 584, які відповідають додатковим гарантіям, встановленим Законом № 1414, а саме: позичальник, який має одну дитину, звільняється від сплати відсотків за користування кредитом; позичальникові, який має двох дітей, крім того, за рахунок бюджетних коштів погашається 25 відсотків суми зобов'язань за кредитом на момент застосування пільги; позичальникові, який має трьох і більше дітей, - 50 відсотків суми зобов'язань за кредитом на момент застосування пільги.

Надання пільг сім'ям з дітьми щодо сплати ними відсотків за користування кредитами та пільг з погашення частини зобов'язань за кредитом таким сім'ям за рахунок бюджетних коштів, що визначено Порядком № 584, зменшує загальний обсяг коштів, який спрямовується на надання кредитів за рахунок коштів від повернення кредитів та обсяг коштів відсотків за користування кредитами, які є джерелами формування загального/спеціального фондів бюджетів.

Так, протягом 2021-2023 років молодим сім'ям, які отримали кредити за рахунок бюджетних коштів на умовах Порядку № 584 у минулих періодах, було надано пільги з повернення тіла кредиту на загальну суму 77,6 млн. грн, з них за рахунок коштів державного бюджету – біля 1,0 млн. грн, місцевих бюджетів –

Грн.
Підписувач Козловська Наталія Вікторівна
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000E2890000E3520300
Дійсний з 14.03.2024 12:21:27 по 14.03.2025 12:21:27

22506/26/10-24 від 02.12.2024

За рахунок зазначених коштів обсяг фінансування програми можливо було б збільшити у поточному році більш ніж на 20%, що дало б можливість забезпечити житлом лише у поточному році додатково 53 молодих сімей (при середньому розмірі кредиту 1 440,0 тис. грн), а у подальшому більшу кількість сімей за рахунок коштів від повернення кредитів.

Крім того, такі пільгові умови не сприяють для залучення позабюджетних ресурсів через гранти чи інші програми фінансування від міжнародних фінансових організацій, фондів. Вони не відповідають раціональним фінансовим принципам проектів, що реалізуються такими інституціями.

Зокрема, виходячи з попередніх обговорень з діючими міжнародними партнерами, зазначені законодавчі пільги унеможливають розширення грантового фінансування Кредитної установи для відбудови (KfW - державний банк Уряду ФРН) на програму забезпечення молоді житлом за прикладом грантового проекту «Житлові приміщення для внутрішньо переміщених осіб», який успішно реалізується Держмолодьжитлом з 2021 року.

Бюджетна програма 3101420 (до 2023 року 2751420) «Збільшення статутного капіталу Державної спеціалізованої фінансової установи «Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву» з подальшим використанням на реалізацію Державної програми забезпечення молоді житлом».

Планові та фактичні обсяги асигнувань за бюджетною програмою 3101420 за період 2021–2023 років наведено в таблиці 11.

Таблиця 11.

Планові та фактичні обсяги асигнувань за бюджетною програмою 3101420
у 2021-2023 роках

Бюджетний рік	Бюджетний запит			Затверджено у паспорті бюджетної програми			Затверджено у паспорті бюджетної програми (з урахуванням внесених змін)			Касові видатки відповідно до звіту про виконання паспорта бюджетної програми		
	заг. фонд	спец. фонд	разом	заг. фонд	спец. фонд	разом	заг. фонд	спец. фонд	разом	заг. фонд	спец. фонд	разом
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2021 рік		25 070,0	25 070,0		25 070,0	25 070,0	169 883,0	30 181,5	200 064,5	169 883,0	30 181,5	200 064,5
2022 рік	5 000 000,0	28 000,0	5 028 000,0		28 000,0	28 000,0		28 000,0	28 000,0		20 321,3	20 321,3
2023 рік		21 000,0	21 000,0		21 000,0	21 000,0		21 000,0	21 000,0		21 000,0	21 000,0

тис. грн

Планові показники за програмою

Визначення обсягу коштів за програмою здійснюється відповідно до планових розрахункових обсягів коштів з повернення пільгових довготермінових кредитів, наданих на умовах Порядку № 584. (графу 3 таблиці 11). При цьому, при наявності фінансових можливостей може передбачатись фінансування за рахунок загального фонду бюджету. Так, у 2022 році за ініціативи головного розпорядника коштів було подано бюджетний запит за програмою за загальним фондом державного бюджету на суму 5 000 000,0 тис.

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Козловська Наталія Вікторівна

Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000E2890000E3520300

Дійсний з 14.03.2024 12:21:27 по 14.03.2025 12:21:27

Міністерство розвитку громад та територій України

22506/26/10-24 від 02.12.2024

Фактично при затвердженні в Державному бюджеті України на 2021-2023 роки за програмою передбачалися кошти тільки із спеціального фонду відповідно до поданих бюджетних запитів.

У 2021 році з метою ефективного використання бюджетних коштів, враховуючи перевищення загальної суми надходжень спеціального фонду від повернення пільгових державних кредитів, наданих на умовах Порядку № 584, що пов'язане із достроковим погашенням пільгових кредитів, що є джерелом формування бюджетної програми, з урахуванням залишку коштів на початок року над передбаченої розписом на відповідний період, обсяг асигнувань за програмою було збільшено на 5 111,5 тис. грн (графи 6, 9 таблиці 11) (відповідно до пункту 49 постанови Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228 «Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ»).

Крім того, на виконання розпорядження Кабінету Міністрів України 15.12.2021 № 1657-р «Про перерозподіл деяких видатків державного бюджету, передбачених Мінрегіону на 2021 рік» було здійснено перерозподіл асигнувань загального фонду державного бюджету на програму 2751420 у обсязі 169 883,0 тис. грн (графи 8, 11 таблиці 11).

У 2022-2023 роках зміни до розпису за бюджетною програмою не вносилися.

Фактичне виконання бюджетної програми

У 2021 та 2023 роках фактично перераховано на рахунок Держмолодьжитла кошти у сумах, що відповідають плановим показникам. У 2022 році внаслідок надходження коштів від повернення наданих кредитів, що спрямовуються на збільшення статутного капіталу Держмолодьжитла, у менших ніж затверджено обсягах, що було пов'язано з повномасштабною збройною агресією російської федерації проти України, зокрема, знищенням або пошкодженням житла, придбаного за рахунок кредитних коштів, внаслідок бойових дій, знаходження житлових об'єктів у районах проведення воєнних (бойових) дій, або у тих, які перебувають у тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні), а також внаслідок надання соціальних пільг військовослужбовцям відповідно до Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», дострокового погашення позичальниками кредитної заборгованості у попередні періоди та погіршення платоспроможності позичальників у 2022 році, на рахунок Держмолодьжитла було перераховано кошти у сумі 20 321,3 тис. грн, що на 7 678,7 тис. грн менше затвердженого планового показника.

Результативні показники виконання бюджетної програми протягом 2021-2023 років за результатами звітів про виконання паспортів бюджетних програм та внутрішньогосподарського обліку, а також їх аналіз представлено в таблиці 12.

Таблиця 12.

Результативні показники виконання бюджетної програми 3101420 (2751420)

Протягом 2021-2023 років за результатами звітів про виконання паспортів бюджетних програм та внутрішньогосподарського обліку, а також їх аналіз

Підписувач Козловська Наталя Вікторівна
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000E2890000E3520300
Дійсний з 14.03.2024 12:21:27 по 14.03.2025 12:21:27

22506/26/10-24 від 02.12.2024

Результативні показники бюджетної програми та їх аналіз	Одиниця виміру	Фактичні результативні показники відповідно до звітів про виконання паспортів бюджетної програми та внутрішньогосподарського обліку					
		2021 рік		2022 рік		2023 рік	
		за рахунок коштів, що надійшли у поточному році	за рахунок залишку коштів на початок року	за рахунок коштів, що надійшли у поточному році	за рахунок залишку коштів на початок року	за рахунок коштів, що надійшли у поточному році	за рахунок залишку коштів на початок року
1	2	3	4	5	6	7	8
Обсяг коштів збільшення статутного капіталу Держмолодьжитла	тис. грн	200 064,5		20 321,3		21 000,0	
Обсяг коштів статутного капіталу Держмолодьжитла, спрямований на надання кредитів	тис. грн	27 286,3	679,0	0	54 218,6	18 659,5	138 679,4
Кількість громадян, які зареєстрували заяви для отримання пільгових довгострокових кредитів для будівництва (реконструкції) та придбання житла на початок року	од.	2 820		3 923		4 218	
Кількість кредитів, наданих на будівництво (реконструкцію) та придбання житла	од.	31	1	0	64	12	101
Питома вага молоді, забезпеченої житлом	відс.	1,1		1,6		2,7	
Площа житла, на будівництво (реконструкцію) та придбання якого спрямовуються кошти кредитування	кв. м	1 733,5	54,88	0	3 603,5	671,9	5 508,19
Обсяг коштів населення (власні внески), залучених відповідно до кредитних договорів	тис. грн	5 350,8	121,0	0	11 585,8	1 936,4	16 966,7
Питома вага власних внесків у загальній вартості житла	відс.	16,5	15,1	0	17,7	9,4	11,0
Середня площа придбаного житла у розрахунку на 1 сім'ю	кв. м	55,9	54,88	0	56,3	56,0	54,5
Середній розмір кредиту на одну сім'ю	тис. грн	880,2	679,0	0	847,2	1 555,0	1 373,1

Залишки виділених у 2021 році коштів за програмою у сумі 172 778,4 тис. грн на збільшення статутного капіталу Держмолодьжитла, враховуючи процедуру нормативного оформлення процесу кредитування (прийняття змін до порядку використання коштів, затвердження у Статуті Держмолодьжитла обсягу збільшення статутного капіталу, паспорта бюджетної програми, погодження Правил виконання напрямків використання коштів), через обмеженість у часі та складність процедури документального оформлення, було використано на пільгове кредитування у 2022-2023 роках.

Таблиця 13

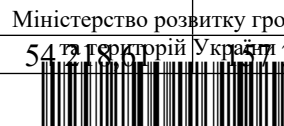
Використання залишку коштів збільшення статутного капіталу Держмолодьжитла у 2021-2023 роках

тис. грн

Показник	2021 рік	2022 рік	2023 рік
Залишок коштів на казначейському рахунку Держмолодьжитла на початок року	679,22	172 778,43	138 881,16
Обсяг збільшення статутного капіталу Держмолодьжитла у звітному році на надання кредитів	200 064,54	20 321,34	21 000,0
Залишок коштів на казначейському рахунку Держмолодьжитла на початок року	27 965,33	54 218,6	18 659,5

Підписувач Козловська Наталія Вікторівна
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000E2890000E3520300
Дійсний з 14.03.2024 12:21:27 по 14.03.2025 12:21:27

22506/26/10-24 від 02.12.2024

кредитів			
Залишок коштів на казначейському рахунку	172 778,43	138 881,16	2 542,29
Держмолодьжитла на кінець року			

У 2022 році кредити за рахунок залишку коштів на казначейському рахунку Держмолодьжитла видавались протягом січня-лютого, після початку повномасштабної збройної агресії російської федерації проти України надання кредитів у 2022 році було призупинено. Продовжено видачу кредитів за рахунок залишку коштів у 2023 році.

Слід зазначити, що зменшення обсягу кредитного портфелю по кредитах, наданих з державного бюджету на умовах Порядку № 584 (через погашення відповідно до умов кредитних договорів, відсутність фінансування на надання нових кредитів з державного бюджету за зазначеним порядком, надання пільг сім'ям з дітьми у частині погашення частини зобов'язань за кредитом таким сім'ям шляхом зменшення зобов'язань перед бюджетом, пільг військовослужбовцям відповідно до Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», зупинення платежів по знищеному або пошкодженому житлу, придбаному за рахунок кредитних коштів, внаслідок бойових дій, знаходження житлових об'єктів у районах проведення воєнних (бойових) дій, або у тих, які перебувають у тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні), зменшення доходів позичальників), призводить до поступового зменшення обсягу коштів з повернення наданих кредитів, що спрямовується на надання кредитів на умовах Порядку № 488. Збільшення цін на житло з одночасним зменшенням обсягу коштів на реалізацію програми призводить до зменшення кількості молодих сімей, що мають можливість прийняти участь у програмі.

Таблиця 14.

**Динаміка основних економічних показників
щодо рівня доходів та росту цін на житло
за 2021-2023 роки**

Показники	2020 рік	2021 рік	2022 рік	2023 рік	за 3 роки
Середньомісячна заробітна плата штатних працівників (за даними Держстату), грн	11 591	14 014	14 847	17 442	
Відсоток збільшення середньомісячної заробітної плати штатних працівників у порівнянні з попереднім роком, %		20,9	5,9	17,5	50,5
Індекс цін на житло (за рік):					
первинний ринок житла, %	106,1	116,7	112,7	114,6	
вторинний ринок житла, %	109,7	118,4	111,4	117,0	
Індекс споживчих цін, %	102,7	109,4	120,2	112,9	
Опосередкована вартість спорудження житла (на 1 жовтня року), грн	13 231	15 125	19 491	21 188	
Відсоток збільшення опосередкованої вартості спорудження житла у порівнянні з попереднім роком, %		14,3	28,9	8,7	60,1

Підписувач Козловська Наталія Вікторівна
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000E2890000E3520300
Дійсний з 14.03.2024 12:21:27 по 14.03.2025 12:21:27

Міністерство розвитку громад та територій України

22506/26/10-24 від 02.12.2024

Необхідно зазначити, що механізм збільшення статутного капіталу з подальшим наданням пільгових кредитів дозволяє **оперативно** спрямовувати кошти від повернення кредитів на надання нових кредитів одразу після накопичення коштів на рахунку Держмолодьжитла, що забезпечує більш ефективне використання коштів кредитування, враховуючи зміну вартості житла протягом року.

Показники бюджетної програми враховують фінансування, яке здійснюється за рахунок бюджетних коштів. При цьому, фактично у наступних роках забезпечиться більша, ніж визначено показниками звіту про виконання паспорту бюджетної програми кількість молодих сімей та відповідно більша сума коштів спрямовується на розвиток економіки України.

Таблиця 15

Використання коштів від повернення кредитів, наданих за рахунок коштів збільшення статутного капіталу Держмолодьжитла, у 2021-2023 роках

Показник	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік (станом на 31.03.2024)
Обсяг коштів від повернення кредитів, спрямований на кредитування молодих сімей та одиноких молодих громадян, тис. грн	49 440,6	3 730,1	82 680,0	16 273,4
Кількість наданих кредитів, од.	64	4	54	12

Бюджетна програма 3101400 (до 2023 року 2751380) «Часткова компенсація відсоткової ставки кредитів комерційних банків молодим сім'ям та одиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла»

Планові та фактичні обсяги асигнувань за бюджетною програмою 3101400 «Часткова компенсація відсоткової ставки кредитів комерційних банків молодим сім'ям та одиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла» за період 2021–2023 років наведено в таблиці 16.

Таблиця 16.

Планові та фактичні обсяги асигнувань за бюджетною програмою 3101400 у 2021-2023 роках

тис. грн

Бюджетний рік	Бюджетний запит	Затверджено у паспорті бюджетної програми	Затверджено у паспорті бюджетної програми (з урахуванням внесених змін)	Касові видатки відповідно до звіту про виконання паспорту бюджетної програми	Відсоток зменшення касових видатків у порівнянні з попереднім роком, %
1	2	3	4	5	6
2021 рік	17 600,0	16 979,5	10 579,5	9 854,1	35,1
2022 рік	10 500,0	10 500,0	10 500,0	7 765,6	21,2
2023 рік	7 500,0	7 500,0	7 500,0	6 094,7	21,5

Підписувач Козловська Наталія Вікторівна
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000E2890000E3520300
Дійсний з 14.03.2024 12:21:27 по 14.03.2025 12:21:27

Міністерство розвитку громад та територій України

22506/26/10-24 від 02.12.2024

Визначення обсягу коштів за програмою здійснюється відповідно до розрахунків:

- прогнозованої кількості договорів про надання часткової компенсації на кінець планового року (прогноз кількості розірваних договорів через невиконання або порушення громадянами умов кредитних договорів, дострокове погашення банківських кредитів позичальниками у порівнянні з встановленими графіками виконання зобов'язань за кредитними договорами),
- прогнозного середнього розміру часткової компенсації на одного позичальника в місяць (враховуючи прогноз зміни курсу валют (біля 50% кредитів – в іноземній валюті), облікової ставки НБУ, відміни пільг щодо сплати позичальниками відсотків за користування банківськими кредитами),
- прогнозного обсягу коштів для оплати реєстрів банків за попередній рік, які надійдуть до Держмолодьжитла із запізненням,
- прогнозного обсягу коштів, необхідного для виконання рішень суду.

При затвердженні Державного бюджету України на 2021 рік обсяг асигнувань за програмою було зменшено на 620,5 тис. грн (графи 2, 3 таблиці 16).

У 2022-2023 роках за програмою передбачалися кошти відповідно до поданих головними розпорядниками коштів бюджетних запитів.

У 2021 році до планового обсягу асигнувань за програмою вносилися зміни. Так, у 2021 році враховуючи виникнення економії коштів за бюджетною програмою, що пояснюється фактичним зменшенням кількості діючих договорів про надання часткової компенсації через дострокове погашення кредитів позичальниками у порівнянні з встановленими графіками виконання зобов'язань за кредитними договорами, розірванням договорів про надання часткової компенсації через невиконання громадянами умов кредитних договорів, а також наданням соціальних пільг військовослужбовцям відповідно до Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», у тому числі звільнення їх від сплати відсотків за користування кредитами, та результатами виконання програми протягом дев'яти місяців 2021 року, на виконання розпорядження Кабінету Міністрів України 02.12.2021 № 1531-р «Про перерозподіл деяких видатків та надання кредитів з державного бюджету, передбачених Міністерству розвитку громад та територій на 2021 рік» обсяг асигнувань за програмою було зменшено на 6 400,0 тис. грн (графи 3, 4 таблиці 16).

У 2022-2023 роках зміни до розпису за бюджетною програмою не вносилися.

Результативні показники виконання бюджетної програми протягом 2021-2023 років за результатами звітів про виконання паспортів бюджетних програм, а також їх аналіз представлено в таблиці 17.

Таблиця 17.

Результативні показники виконання бюджетної програми 3101400 (2751380) протягом 2021-2023 років за результатами звітів про виконання паспортів бюджетних програм

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Козловська Наталія Вікторівна
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000E2890000E3520300
Дійсний з 14.03.2024 12:21:27 по 14.03.2025 12:21:27

Міністерство розвитку громад
та територій України

22506/26/10-24 від 02.12.2024

Результативні показники бюджетної програми	Одиниця виміру	Фактичні результативні показники відповідно до звітів про виконання паспортів бюджетної програми		
		2021 рік	2022 рік	2023 рік
1	2	3	4	5
Кількість діючих договорів часткової компенсації відсоткової ставки кредитів комерційних банків, укладених у попередніх роках станом на початок року	од.	1 115	674	587
Середній розмір часткової компенсації в місяць на 1 позичальника за діючими договорами, укладеними у попередніх роках	грн	918,0	1 026,4	989,1
Рівень виконання зобов'язань звітного року з часткової компенсації відсоткової ставки кредитів за договорами, укладеними у попередніх роках	відс.	100	100	100
Зменшення кількості діючих договорів часткової компенсації, порівняно з роком, що передувє звітному	відс.	39,6	12,9	25

Протягом 2021-2023 років на часткову компенсацію відсотків було спрямовано 23,7 млн. грн, середній відсоток зменшення кількості договорів протягом року – 25,8%, середньорічний відсоток зменшення касових видатків у порівнянні з попереднім роком – 25,8%.

Значне (на 39,6%) зменшення кількості договорів часткової компенсації відсотків у 2021 році пояснюється зменшенням кількості договорів, по яким здійснюється часткова компенсація відсотків, у т. ч. у зв'язку з достроковим погашенням позичальниками банківських кредитів та розірванням договорів про надання часткової компенсації через невиконання громадянами умов кредитних договорів, зміною підходу у відображенні договорів по Донецькому РУ Держмолодьжитла, а також та наданням соціальних пільг військовослужбовцям.

Середній розмір часткової компенсації відсотків у 2022 році був більшим, ніж у попередньому році у зв'язку із значним збільшенням облікової ставки НБУ (10% - на початок року, 25% - на кінець року або у 2,5 рази) та збільшенням курсу гривні щодо іноземних валют (збільшення курсу гривні до долара у порівнянні з 2021 роком на 18,5%).

Щорічно на кінець року залишаються невикористаними бюджетні асигнування, що пов'язано із розірванням договорів про надання часткової компенсації через невиконання громадянами умов кредитних договорів, дострокове погашення кредитів, а також наданням соціальних пільг військовослужбовцям, коливанням курсу валют.

Порівняльний аналіз ефективності бюджетних програм 3101420, 3101400 та бюджетної програми «Надання пільгового довгострокового державного кредиту молодим сім'ям та саодиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла».

З метою визначення найбільш ефективного механізму забезпечення молоді житлом проведем аналіз показників за умовами діючих на даний час умов Порядків № 584, № 853, № 488 (Таблиця 18).

Загальні показники для аналізу:

- вартість придбаного житла – 1 500,0 тис. грн,
- облікова ставка НБУ (станом на 30.05.2024) – 13,5% річних,

Метод нарахування відсотків – класичний.

Підписувач Козловська Наталя Вікторівна
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000E2890000E3520300
Дійсний з 14.03.2024 12:21:27 по 14.03.2025 12:21:27

Міністерство розвитку громад та територій України

22506/26/10-24 від 02.12.2024

Таблиця 18

Порівняльний аналіз ефективності реалізації бюджетних програм державного бюджету щодо забезпечення молоді житлом

тис. грн

№ з/п	Показники	Порядок № 584 (сім'я з 4-х осіб)	Порядок № 488	Порядок № 853
1.	Умови надання кредитного договору та договору ЧК:			
1.1.	Строк надання кредиту Строк дії договору про часткову компенсацію, років	30	20	20 5
1.2.	Мінімальний власний внесок позичальника від загальної вартості житла, %	6	6	30 (банк)
1.3.	Мінімальний власний внесок позичальника, тис. грн	90,0	90,0	450,0
1.4.	Процентна ставка за кредитом, відс.	3 (пільги на дитину – 0%)	7	19 (банк, середня)
1.5.	Розмір кредиту, тис. грн	1 410,0	1 410,0	1 050,0
1.6.	Сплата позичальником тіла кредиту за весь період дії договору, тис. грн	1 057,5	1 410,0	1 050,0
1.7.	Сплата позичальником відсотків за весь період дії договору, тис. грн	0 (пільги на дитину – 0%)	990,9	1 381,3 (різниця між банківською ставкою та % компенсації з ДБ (2002,9 (19%)-621,6 (13,5% 5 років)) тис. грн)
1.8.	Кошти на обслуговування кредитного договору (6%)/Часткова компенсація відсотків із держбюджету за весь період дії договору, тис. грн	84,6		621,6
1.9.	Пільга, тис. грн	988,6 (пільга по % + 25% зобов'язань за кредитом)		
2.	Безповоротні витрати бюджету на один договір за період дії договору, тис. грн	1 073,2 (84,6+988,6)		621,6
3.	Витрати позичальника на придбання житла за період дії договору, тис. грн	1 147,5 (90,0+1057,5)	2 490,9 (90+1410,0+990,9)	2 881,3 (450,0+1050,0+1381,3)
	Загальні витрати бюджету та позичальника	2 220,7	2 490,9	3 502,9
4.	Кошти на рефінансування, тис. грн	1 057,5	1 410,0	

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Козловська Наталія ВікторівнаСертифікат 6FA97849F1B2570D04000000E2890000E3520300Дійсний з 14.03.2024 12:21:27 по 14.03.2025 12:21:27

Міністерство розвитку громад та територій України

22506/26/10-24 від 02.12.2024

Наведений аналіз свідчить, що механізм забезпечення житлом відповідно до Порядку № 853 є найбільш затратним для позичальників: фактично позичальник забезпечує погашення тіла кредиту, наданого комерційним банком, сплачує частину відсотків за таким кредитом, розмір яких є значно вищим ніж передбачено іншими програмами пільгового кредитування. Механізм часткової компенсації доцільно використовувати разом із механізмом надання пільгових довгострокових кредитів у випадках, коли молода сім'я немає достатньо фінансових можливостей для сплати відсотків за користування кредитом. Здійснення часткової компенсації зменшить фінансове навантаження на сім'ї, які отримують державні кредити. Зазначений механізм може бути доцільним як додаткова підтримка із місцевих бюджетів програм пільгового кредитування.

Якщо аналізувати пільгове кредитування на умовах Порядків № 584 та № 488, то для позичальника умови Порядку № 584 є більш вигідними. Одночасно, обсяг коштів, що спрямовується на рефінансування зменшується (у наведеному прикладі кредитування сім'ї із 4 осіб (2 дитини) на 25%). Одночасно із державного бюджету повинні виділятися кошти на обслуговування у розмірі 6% від обсягу кредитного ресурсу, а відсотки за користування кредитом позичальник не сплачує, що також зменшує надходження державного бюджету. Як зазначалось вище, такі пільгові умови не сприяють залученню позабюджетних ресурсів через гранти чи інші програми фінансування від міжнародних фінансових організацій, фондів.

Таким чином, механізм забезпечення молоді житлом шляхом надання кредитів відповідно до умов Порядку № 488 є більш оптимальним з точки зору ефективності використання бюджетних коштів та навантаження на позичальників.

Крім того, зменшення максимального терміну надання кредиту (відповідно до умов Порядку № 584 – 30 років, Порядку № 488 – 20 років) забезпечує швидшу оборотність кредитних ресурсів і відповідно дозволяє більшій кількості молодих сімей отримати кредити на житло на пільгових умовах.

Порядок № 488 є ефективним з точки зору оборотності кредитних ресурсів (одразу після накопичення коштів від повернення раніше наданих кредитів на рахунку Держмолодьжитла, вони спрямовуються на надання нових кредитів), що дає можливість забезпечити житлом більшу кількість молодих сімей та одиноких молодих громадян житлом, у тому числі враховуючи зміну ціни на житло протягом року. Зміна динаміки дострокового погашення кредитів в оперативному порядку коригується Держмолодьжитлом без необхідності внесення змін до документів, пов'язаних з виконанням державного бюджету.

Джерелом коштів з надання кредитів на умовах Порядку № 488 є кошти від повернення кредитів, наданих на умовах Порядку № 584, обсяг яких через відсутність фінансування з державного бюджету та надання пільг постійно зменшується.

Зменшення обсягу коштів на програму вплине на кількість учасників програми – молодих сімей, що потребують державної підтримки для вирішення питань.

Підписувач Козловська Наталія Вікторівна
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000E2890000E3520300
Дійсний з 14.03.2024 12:21:27 по 14.03.2025 12:21:27

22506/26/10-24 від 02.12.2024

Можливим шляхом зменшення витрат бюджету для забезпечення більшої кількості молодих громадян може бути спрямування кредитних коштів у об'єкти, побудовані при сприянні органів місцевої влади як об'єкти доступного житла.

Крім того, при виділенні коштів на реалізацію програм пільгового кредитування, спрямування коштів на початку року дозволяє придбати житло за більш вигідними цінами.

Таким чином, бюджетні кошти за програмами 3101400, 3101420 та програми «Надання пільгового довгострокового державного кредиту молодим сім'ям та самотнім молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла» спрямовувались на забезпечення молоді житлом відповідно до Державної програми. Нецільового використання виділених коштів не виявлено.

Постанова № 967, якою затверджено Програму, передбачає виділення коштів на її виконання виходячи з можливостей державного бюджету. В результаті зазначеного, реалізація її заходів здійснюється в умовах постійного обмеження фінансування, що не забезпечує розв'язання житлової проблеми молоді.

2.5. ефективності надання публічних послуг за рахунок бюджетних коштів, рівня забезпечення потреб, задоволення інтересів отримувачів/ користувачів і надавачів публічних послуг

З метою забезпечення прозорості формування черги кандидатів на отримання пільгового довгострокового кредиту Держмолодьжитлом ведуться Реєстр кандидатів для отримання пільгових кредитів на умовах Порядку № 488, який розміщений на веб-сайтах відділень Держмолодьжитла та Рейтинг кандидатів (для отримання кредитів на умовах Порядку № 584). Порядок формування черги кандидатів на отримання кредитів з місцевих бюджетів може визначатися відповідними органами місцевої влади та місцевого самоврядування.

Станом на 01.07.2024 у реєстрах Держмолодьжитла з метою отримання пільгових довгострокових кредитів на будівництво (реконструкцію) та придбання житла зареєстровано 2 955 заяв молодих сімей та самотніх молодих громадян (таблиця 19), з них для отримання кредитів на умовах Порядку № 584 – 1 854 (щомісячно зменшується внаслідок відсутності фінансування програми з державного бюджету), Порядку № 488 – 1 101.

Слід зазначити, що кількість громадян, що реєструються для участі за програмами, також залежить від обсягу коштів, що спрямовується на реалізацію програм, що можна бачити по динаміці зміни кількості заяв на участь у програмі відповідно до Порядку № 584.

На даний час пунктом 19 Порядку № 584 передбачені переваги кандидатам у позичальники у процесі відбору:

- молодим громадянам, подружжю, в якому чоловік або дружина користуються правом першочергового або позачергового надання житлових

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Козловська Наталія Вікторівна
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000E2890000E3520300
Дійсний з 14.03.2024 12:21:27 по 14.03.2025 12:21:27

Міністерство розвитку громад
та територій України

22506/26/10-24 від 02.12.2024

- сім'ям, в яких один з членів сім'ї в поточному році досягає граничного віку, визначеного цим Положенням;
- молодим ученим, подружжю, в якому чоловік або дружина є молодим ученим, та неповним сім'ям (сім'я, що складається з матері або батька і дитини (дітей), в яких мати або батько є молодим ученим;
- молодим спортсменам, які мають найвищі досягнення на офіційних національних та міжнародних змаганнях і які включені до складу збірних команд України;
- молодим громадянам, подружжю, в якому чоловік або дружина перебувають на обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов, три і більше років.

Наказом Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту від 26.10.2005 №2488 затверджена Інструкція про порядок визначення переваги в наданні пільгових довготермінових кредитів молодим сім'ям та самотнім молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) і придбання житла».

Одночасно, для забезпечення житлом наукових, науково-педагогічних та педагогічних працівників існує окрема бюджетна програма 2201460 «Надання кредитів на будівництво (реконструкцію) і придбання житла для наукових, науково-педагогічних та педагогічних працівників», головним розпорядником бюджетних коштів якої є Міністерство освіти і науки України. Багато молодих громадян не наважуються на народження дітей враховуючи відсутність умов для проживання. Крім того, надання переваги певним категоріям громадян у межах загальної групи Молоді сім'ї не підтримується потенційними грантодавцями.

Враховуючи те, що цільовою групою отримувачів публічних послуг є молоді сім'ї та самотні молоді громадяни, з метою покращення якості та доступності надання публічних послуг виникає необхідність опрацювання питання доцільності надання переваг, визначених п.19 Порядку № 584 та зміни порядку відбору кандидатів на отримання кредиту (переходу до випадкового відбору).

Використання коштів державного бюджету за бюджетними програмами щодо забезпечення молоді житлом дало можливість протягом 2021-2023 років:

- забезпечити 209 молодих сімей та самотніх молодих громадян житлом за рахунок коштів бюджетної програми 3101420 (2751420) (з урахуванням залишку коштів на початок року на небаджетному казначейському рахунку Держмолодьжитла) у обсязі 239 522,8 тис. грн,
- надати 122 пільгових кредитів за рахунок коштів від повернення кредитів, наданих за рахунок коштів статутного капіталу, на загальну суму 135 850,7 тис. грн),
- виконати зобов'язання за 1 115 договорами часткової компенсації відсотків шляхом спрямування коштів у обсязі 23 714,4 тис. грн за бюджетною програмою 3101400 (2751380).

Крім того, 336 пільгових кредитів було надано за рахунок коштів місцевих бюджетів за місцевими програмами в рамках реалізації Державної програми. Однак, не всі місцеві бюджети виділяють кошти на програми молодіжного

будівництва. Основний обсяг фінансування місцевих програм з пільгових молодіжних кредитів у 2021-2023 роках припадає на місцеві

Підписувач Козловська Наталія Вікторівна
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000E2890000E3520300
Дійсний з 14.03.2024 12:21:27 по 14.03.2025 12:21:27

22506/26/10-24 від 02.12.2024

бюджети чотирьох областей: Харківської, Львівської, Миколаївської, Полтавської.

Таблиця 19.

Інформація щодо ефективності надання публічних послуг за рахунок бюджетних коштів кількості наданих кредитів у 2021-2023 роках

Показники	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік (станом на 30.06.2024)
Кредитування				
Кількість зареєстрованих заяв на початок року, од.	6 994	7 466	6 964	2 955
на умовах Порядку № 584 (державний бюджет)	4 174	3 543	2 746	1 854
на умовах Порядку № 488	2 820	3 923	4 218	1 101*
Кількість наданих кредитів, од.:	96	68	167	22
на умовах Порядку № 584 (державний бюджет)	0	0	0	0
на умовах Порядку № 488 (за рахунок коштів збільшення статутного капіталу Держмолодьжитла), од.	32	64	113	6
на умовах Порядку № 488 (за рахунок коштів повернення кредитів, наданих за рахунок коштів статутного капіталу Держмолодьжитла), од.	64	4	54	16
Питома вага молоді, забезпеченої житлом, до загальної кількості громадян, які зареєстрували заяви для отримання пільгових довгострокових кредитів для будівництва (реконструкції) та придбання житла станом на початок року (кошти державного бюджету програма 3101420), відс.	1,4	0,9	2,4	0,7
Часткова компенсація відсотків				
Кількість діючих договорів часткової компенсації відсоткової ставки кредитів комерційних банків, укладених у попередніх роках станом на початок року, од.	1 115	674	587	440
Рівень виконання зобов'язань з часткової компенсації відсоткової ставки кредитів за договорами, укладеними у попередніх роках, відс.	100	100	100	100

ДОКУМЕНТ СЕД

Зареєстрованих заяв кандидатів на отримання кредитів на умовах Порядку № 488 на початок 2024 року у зв'язку з реалізацією заходів на території України

Григорук Козловська Наталія Вікторівна

Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000E2890000E3520300

Дійсний з 14.03.2024 12:21:27 по 14.03.2025 12:21:27

Міністерство розвитку громад

та територій України

22506/26/10-24 від 02.12.2024

кількості заяв кандидатів (вилучення з черги кандидата у разі відмови отримати кредит), виключення кількості виданих кредитів, проведенням інвентаризації заяв кандидатів щодо отримання кредитів з інших програм державного та місцевих бюджетів, перевищення граничного віку.

Фактично надання кредитів відповідно до Порядку № 584 з 2015 року за рахунок коштів державного бюджету не здійснюється.

Слід зазначити, що зменшення обсягу кредитного портфелю по кредитах, наданих з державного бюджету на умовах Порядку № 584 (через погашення відповідно до умов кредитних договорів, відсутність фінансування на надання нових кредитів з державного бюджету за зазначеним порядком, надання пільг сім'ям з дітьми у частині погашення частини зобов'язань за кредитом шляхом зменшення зобов'язань перед бюджетом, пільг військовослужбовцям відповідно до Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», зупинення платежів по знищеному або пошкодженому житлу, придбаному за рахунок кредитних коштів, внаслідок бойових дій, знаходження житлових об'єктів у районах проведення воєнних (бойових) дій, або у тих, які перебувають у тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні), зменшення доходів позичальників), призводить до поступового зменшення обсягу коштів з повернення наданих кредитів, що спрямовується на надання кредитів на умовах Порядку № 488. Збільшення цін на житло з одночасним зменшенням обсягу коштів на реалізацію програми призводить до зменшення кількості молодих сімей, що мають можливість прийняти участь у програмі.

Фінансування бюджетної програми щодо надання часткової компенсації відсотків з 2009 року здійснювалось тільки за договорами, укладеними у попередніх роках. Нові договори не укладаються.

Таким чином, обсяг фінансування Державної програми за рахунок коштів державного бюджету не задовольняє потребу, яка існує серед молодих громадян України.

2.6. повноти (інформативності) та якості документів, що формуються головним розпорядником бюджетних коштів і застосовуються у бюджетному процесі (бюджетні запити, паспорти бюджетних програм тощо)

Щорічно за бюджетними програмами щодо забезпечення молоді житлом проводиться розрахунок потреби в коштах. На підставі визначеної потреби в коштах формується бюджетний запит, у тому числі – додатковий.

Після затвердження бюджету надаються пропозиції до помісячного розпису асигнувань за програмою, затверджуються плани використання бюджетних коштів, складаються паспорти бюджетних програм та звіти про їх виконання. Результативні показники виконання бюджетних програм, визначені у паспортах бюджетних програм, відображають досягнення якісних та кількісних показників виконання бюджетних програм, ефективність використання бюджетних коштів.

Протягом 2020-2023 років потреба в коштах визначалась наступним чином:

Порядок № 584

Підписувач Козловська Наталія Вікторівна
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000E2890000E3520300
Дійсний з 14.03.2024 12:21:27 по 14.03.2025 12:21:27

Міністерство розвитку громад
та територій України

22506/26/10-24 від 02.12.2024

Обсяг потреби в коштів на надання кредитів на 2020 рік визначався з урахуванням доручення Мінрегіону від 05.09.2019 №8/7.1/2981-19 (пропозиції Мінрегіону щодо збільшення видатків у межах загального граничного обсягу, доведеного Міністерством фінансів України) у сумі 500 млн грн. Враховуючи розрахунковий середній розмір кредиту у сумі 754,6 тис. грн зазначений обсяг коштів дав би можливість надати 663 кредити.

Обсяг потреби в коштів на надання кредитів на 2021 рік визначався відповідно до проекту Державної програми забезпечення молоді житлом на 2013-2023 роки у сумі 424,1 млн. грн (планувалось забезпечити житлом за рахунок коштів державного бюджету протягом 10 років кількість молодих сімей (одиноких молодих громадян), що перебували на обліку у Держмолодьжитлі на отримання пільгових кредитів станом на 01.07.2020). Враховуючи розрахунковий середній розмір кредиту у сумі 731,4 тис. грн зазначений обсяг коштів дав би можливість надати 580 кредитів.

Обсяг потреби в коштів на надання кредитів на 2022 рік, враховуючи можливості бюджету, визначався з урахуванням забезпечення житлом молодих сімей та одиноких молодих громадян у кількості, що знаходиться на обліку в Держмолодьжитлі для отримання таких кредитів за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів протягом 10 років, у обсязі 413,7млн. грн. Враховуючи розрахунковий середній розмір кредиту у сумі 819,4 тис. грн зазначений обсяг коштів дав би можливість надати 505 кредитів.

Обсяг потреби в коштів на надання кредитів на 2023 рік визначався з урахуванням пропозицій, поданих до бюджетної декларації, що враховувало забезпечення житлом 500 молодих сімей та одиноких молодих громадян. Внаслідок збільшення показника опосередкованої вартості спорудження житла, а також збільшення індексу цін виробників відповідно до листа від Мінфіну від 11.08.2022 №04110-08-2/17626 середній розрахунковий розмір кредиту збільшився на 30% та становив 1 211,0 тис. грн, що при тому ж самому обсязі коштів дало б можливість надати 376 кредитів.

Порядок №488

На надання кредитів за програмою щорічно спрямовуються кошти із спеціального фонду державного бюджету від повернення кредитів, наданих на умовах Порядку №584.

Розрахунок прогнозних показників надходжень здійснюється з урахуванням наступних факторів:

- зменшення обсягу кредитного портфелю у зв'язку із плановим погашенням кредитної заборгованості, списанням заборгованості у разі загибелі (смерті) позичальника (одного з членів сім'ї позичальника) – військовослужбовця, на якого поширюється дія Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей".

- надання пільг позичальникам щодо зменшення залишку кредитів за рахунок списання 25% або 50% залишку кредиту сім'ям, що мають двох і більше дітей, відповідно до п. 30 Порядку №584,

Динаміка дострокового погашення кредитної заборгованості громадян та територій України

Підписувач Козловська Наталія Вікторівна
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000E2890000E3520300
Дійсний з 14.03.2024 12:21:27 по 14.03.2025 12:21:27

22506/26/10-24 від 02.12.2024

- відсутність фінансування з державного бюджету на надання нових кредитів за бюджетною програмою «Надання пільгового довгострокового державного кредиту молодим сім'ям та самотнім молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) та придбання житла».

На 2020 рік визначено потребу в коштах у обсязі 28,0 млн грн. Враховуючи розрахунковий середній розмір кредиту у сумі 839,2 тис. грн зазначений обсяг коштів дав би можливість надати 33 кредити.

На 2021 рік визначено потребу в коштах у обсязі 25,07 млн грн. Враховуючи розрахунковий середній розмір кредиту у сумі 785,3 тис. грн зазначений обсяг коштів дав би можливість надати 32 кредити.

На 2022 рік визначено потребу в коштах у обсязі 28,0 млн грн. Враховуючи розрахунковий середній розмір кредиту у сумі 902,6 тис. грн зазначений обсяг коштів дав би можливість надати 31 кредит.

За результатом робочих зустрічей із керівництвом Мінрегіону, було прийнято рішення подати додатковий бюджетний запит на 2022 рік за рахунок коштів загального фонду державного бюджету у обсязі 5 000,0 млн грн.

Слід зазначити, що Мінрегіоном та Держмолодьжитлом при визначенні показників потреби в фінансуванні програми за механізмом Порядку № 488 передбачалось, що при виділенні коштів державного бюджету на реалізацію програми за механізмом Порядку № 584 буде збільшено обсяг коштів спеціального фонду бюджету на реалізацію програми за Порядком № 488.

Протягом бюджетного року з метою забезпечення ефективного використання бюджетних коштів аналізувалось фактичне виконання показників, затверджених у Державному бюджеті України, та у разі перевищення фактичних надходжень до спеціального фонду Державного бюджету України над плановими показниками, ініціювалось внесення змін до розпису Державного бюджету України.

Так, у 2021 році, враховуючи залишок коштів, що надійшли від повернення кредитів, наданих на умовах Положення № 584, на рахунку спеціального фонду державного бюджету на початок року у обсязі 2 856,6 тис. грн, зростання показника динаміки дострокового погашення кредитів та відповідним перевищенням фактичного обсягу надходжень над плановим показником, передбаченим розписом держбюджету, плановий обсяг коштів за бюджетною програмою 2751420 було збільшено на 5 111,5 тис. грн.

Також на робочих зустрічах з головним розпорядником бюджетних коштів ініціювалось питання спрямування економії коштів за програмами Мінрегіону на програму забезпечення молоді житлом на умовах Порядку №488. Враховуючи наявність невикористаних коштів, за ініціати́ви Мінрегіону було надано документи та прийнято розпорядження КМУ від 15.12.2021 № 1657-р «Про перерозподіл деяких видатків державного бюджету, передбачених Мінрегіону на 2021 рік» щодо перерозподілу видатків в межах бюджетних програм Мінрегіону за загальним фондом державного бюджету, відповідно до якого на програму 2751420 було виділено кошти у обсязі 169 883 тис. грн.

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Козловська Наталія Вікторівна

Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000E2890000E3520300

Дійсний з 14.03.2024 12:21:27 по 14.03.2025 12:21:27

Міністерство розвитку громад
та територій України

22506/26/10-24 від 02.12.2024

На 2023 рік визначено потребу в коштах у обсязі 21,0 млн грн. Враховуючи розрахунковий середній розмір кредиту у сумі 1 721,8 тис. грн зазначений обсяг коштів дав би можливість надати 12 кредитів.

Порядок №853

Розрахунок потреби в коштах на часткову компенсацію відсотків здійснюється з урахуванням наступних чинників:

- кількість діючих договорів про надання часткової компенсації відсотків на початок періоду, зменшення кількості таких договорів, у тому числі з урахуванням прогнозованої динаміки дострокового погашення кредитних договорів у порівнянні з встановленими графіками виконання зобов'язань за кредитними договорами та зменшення кількості договорів внаслідок розірвання договорів про надання часткової компенсації через невиконання або порушення громадянами умов кредитних договорів,

- прогнозний середній розмір часткової компенсації та її зміни протягом року, часткове погашення кредитів, за якими надається часткова компенсація, а також збільшення середнього розміру часткової компенсації на 1 договір для врахування оплати зобов'язань за реєстрами за минулі роки, які подані банками з затримкою, та можливе збільшення курсу валют, збільшення облікової ставки НБУ, відміни пільг щодо сплати позичальниками відсотків за користування банківськими кредитами,

- у обсязі коштів за програмою враховується покриття витрат, пов'язаних із виконанням можливих судових рішень та інших непередбачуваних випадків.

На 2020 рік визначено потребу в коштах у обсязі 23,4 млн грн. Зазначений обсяг коштів давав би можливість виплатити часткову компенсацію по 1 487 договорам при середньому розрахунковому розміру часткової компенсації в місяць на 1 позичальника у сумі 1 410,0 грн.

На 2021 рік визначено потребу в коштах у обсязі 17,6 млн грн. Зазначений обсяг коштів давав би можливість виплатити часткову компенсацію по 1 112 договорам при середньому розрахунковому розміру часткової компенсації в місяць на 1 позичальника у сумі 1 422,6 грн.

На 2022 рік визначено потребу в коштах у обсязі 9,5 млн грн. Зазначений обсяг коштів давав би можливість виплатити часткову компенсацію по 795 договорам при середньому розрахунковому розміру часткової компенсації в місяць на 1 позичальника у сумі 1 059,8 грн.

На 2023 рік визначено потребу в коштах у обсязі 7,5 млн грн. Зазначений обсяг коштів давав би можливість виплатити часткову компенсацію по 592 договорам при середньому розрахунковому розміру часткової компенсації в місяць на 1 позичальника у сумі 1 144,0 грн.

Слід відмітити, що при визначенні потреби в коштах на реалізацію програми за Порядком № 853 Держмолодьжитло повинне було враховувати необхідність забезпечення виконання умов договорів, видатки на оплату за якими відповідно до статті 55 Бюджетного кодексу віднесені до захищених статей видатків, при зміні показників, які можуть вплинути на збільшення обсягу

коштів на часткову компенсацію (облікова ставка НБУ та курс валют).

Підписувач Козловська Наталія Вікторівна
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000E2890000E3520300
Дійсний з 14.03.2024 12:21:27 по 14.03.2025 12:21:27

22506/26/10-24 від 02.12.2024

Кошти, що виділяються із державного бюджету на реалізацію заходів Державної програми з пільгового кредитування молоді не забезпечують потребу у фінансуванні, яка формується головним розпорядником бюджетних коштів.

2.7. ефективності системи управління бюджетними коштами

За бюджетними програмами, пов'язаними з молодіжним житловим будівництвом, головним розпорядником коштів є Мінінфраструктури.

Відповідно до прийнятих порядків використання бюджетних коштів виконавцем зазначених програм визначено Держмолодьжитло.

Визначення одержувача бюджетних коштів здійснено з дотриманням вимог пункту 9 Порядку складання, розгляду, затвердження та основні вимоги до виконання кошторисів бюджетних установ, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228.

Про використання коштів за програмами відповідно до законодавства складається звітність про використання коштів, яка подається до органу Казначейства та Кабінету Міністрів України.

Держмолодьжитлом, як одержувачем бюджетних коштів за програмами, вживаються заходи щодо забезпечення ефективного використання бюджетних коштів.

Для реалізації заходів, передбачених відповідними порядками використання бюджетних коштів розроблено технологічні карти, кредитні процедури та інші внутрішні нормативні акти. Питання про укладання/розірвання або внесення змін до договорів, укладання яких передбачено відповідними порядками використання коштів розглядається кредитним комітетом та правлінням Держмолодьжитла. Дані щодо укладених договорів, їх виконання обліковуються в інформаційній системі Держмолодьжитла.

На виконання пункту 4 постанови Кабінету Міністрів України від 24.10.2012 № 967 «Про затвердження Державної програми забезпечення молоді житлом на 2013-2026 роки», Держмолодьжитлом щорічно подається Кабінетові Міністрів України інформація про хід виконання завдань Програми.

Правлінням Держмолодьжитла щоквартально розглядається та затверджується узагальнена інформація про хід виконання Плану завдань та заходів з виконання Державної програми забезпечення молоді житлом на 2013-2026 роки.

Також, з метою забезпечення виконання завдань та заходів Програми, Держмолодьжитлом забезпечується направлення головному розпоряднику бюджетних коштів інформації щодо прогнозного обсягу повернення кредитів, наданих молодим сім'ям та самотніми молодими громадянам на будівництво/реконструкцію/ придбання житла та надходження відсотків за користування ними, а також потреби в коштах для врахування при складанні бюджетних запитів.

Після затвердження відповідних бюджетів з метою ефективного управління бюджетними коштами здійснюється аналіз фактичного виконання показників та причин відкриття асигнувань на території України, ніж

Підписувач Козловська Наталя Вікторівна
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000E2890000E3520300
Дійсний з 14.03.2024 12:21:27 по 14.03.2025 12:21:27

22506/26/10-24 від 02.12.2024

планувалось, обсязі, направляються листи головному розпоряднику бюджетних коштів щодо перерахування коштів збільшення статутного капіталу Держмолодьжитла. Направлення листів здійснюється після внесення змін до статуту Держмолодьжитла у частині зміни розміру статутного капіталу та затвердження паспорту відповідної бюджетної програми.

III. Варіанти досягнення цілі огляду

1. Опис варіанта 1

1.1. Назва варіанта: Визначення постійного гарантованого джерела реалізації заходів Державної програми забезпечення молоді житлом шляхом закріплення частини коштів Державного фонду регіонального розвитку (далі - ДФРР) 10% виключно на виконання заходів Державної програми. Одним із критеріїв для розподілу коштів державного бюджету на реалізацію заходів Державної програми між адміністративно-територіальними одиницями встановити обсяг коштів, затверджених у місцевих бюджетах на відповідну мету.

Відповідно до абзацу 1 пункту 2 статті 24-1 Бюджетного кодексу {дію статті 24-1 зупинено на 2024 рік згідно із Законом № 3460-IX від 09.11.2023} передбачено, що кошти державного фонду регіонального розвитку спрямовуються на виконання інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку, що мають на меті розвиток регіонів і відповідають пріоритетам, визначеним Державною стратегією регіонального розвитку та відповідними регіональними стратегіями розвитку, у таких:

30 відсотків - на реалізацію інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку, які забезпечують виконання завдань, визначених Державною стратегією регіонального розвитку;

70 відсотків - на реалізацію інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку, які забезпечують виконання завдань, визначених відповідними регіональними стратегіями розвитку та планами заходів з їх реалізації.

Враховуючи, що молоді громадяни, що мають власне житло, залишаються проживати в регіонах, де придбано значене житло, мають стимул для економічної активності, враховуючи необхідність здійснення платежів за кредитами, а також те, що іпотечне кредитування забезпечує розвиток будівельної галузі в регіоні, спрямування частини коштів ДФРР на реалізацію заходів Державної програми забезпечення молоді житлом буде сприяти розвитку регіонів.

1.2. Завдання, спрямовані на реалізацію варіанта

Внесення змін до Бюджетного кодексу України та інших нормативних актів України.

1.3. Прогноз очікуваного впливу реалізації варіанта на сферу

Визначення гарантованого джерела фінансування Державної програми забезпечить наступне:

1) позитивний вплив на економічний розвиток регіонів та всієї України:

забезпечення створення нових робочих місць у будівельній галузі та з нею галузях економіки регіону (одне робоче місце в будівництві

Підписувач Козловська Наталія Вікторівна

Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000E2890000E3520300

Дійсний з 14.03.2024 12:21:27 по 14.03.2025 12:21:27

22506/26/10-24 від 02.12.2024

підтримує 10 робочих місць в суміжних галузях, одна квартира підтримує створення 1,3 робочих місця), збільшення податкових надходжень до бюджету,

- зменшення міграції населення та відповідно збереження кваліфікованих кадрів, на які місцевими бюджетами витрачено кошти на освіту (середні витрати по країні на підготовку одного учня. складають біля 30 тис. грн на рік. + дошкільна та позашкільна освіта),

- стимулювання регіональних громад на виділення коштів для пільгового кредитування молоді,

2) покращення демографічної ситуації населення,

3) підвищення якості життя громадян,

4) забезпечення рівного доступу молодим громадянам до можливості отримати пільговий кредит незалежно від місця проживання (якщо не виділяються кошти державного бюджету, доступ до державної підтримки мають лише мешканці громад, в яких фактично діють місцеві програми),

5) підвищить результативність та ефективність виконання бюджетної програми ДФРР. Враховуючи менший термін проходження документів за вищезазначеним напрямком витрат, ніж оформлення документів та використання асигнувань на реалізацію інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку, використання коштів на пільгове іпотечне кредитування дасть можливість у більш повному обсязі використати кошти за бюджетною програмою.

Об'єкти впливу	Очікуваний вплив
Отримувачі/користувачі публічних послуг	Молоді сім'ї та одинокі молоді громадяни, що потребують поліпшення житлових умов
Надавачі публічних послуг	Держмолодьжитло у тому числі його територіальні структурні підрозділи
Гендерна рівність	Реалізація варіанту не передбачає обмеження права жінок та чоловіків
Інфраструктура надання послуг	Надання послуг забезпечується у всіх регіонах України
Екологія	В процесі реалізації програм забезпечуються стандарти для управління на вплив операцій, які впроваджуються Держмолодьжитлом, на довкілля, суспільство, здоров'я та безпеку відповідно до Екологічної та соціальної політики, затвердженої рішенням Держмолодьжитла

1.4. Фінансово-економічне обґрунтування варіанта

Реалізація варіанту не потребує додаткових видатків з Державного бюджету.

Таблиця 20

Використання коштів державного фонду регіонального розвитку у 2018-2020 роках

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Козловська Наталія Вікторівна

Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000E2890000E3520300

Дійсний з 14.03.2024 12:21:27 по 14.03.2025 12:21:27

Міністерство розвитку громад
та територій України

млн. грн.

22506/26/10-24 від 02.12.2024

Показник	2017 рік			2018 рік			2019 рік			10 міс. 2020р.	2021 рік
	ЗФ	СФ	Разом	ЗФ	СФ	Разом	ЗФ	СФ	Разом	ЗФ	ЗФ
План	1000	2500	3500	4 000	2 000	6 000	6 170	1 000	7 170	4 900,0	4 500,0
Фактичне використання коштів	881,5	2208,4	3089,9	3 548,5	250,1	3 798,5	4 805,8	680,3	5 486,1	2 844,0	
% виконання плану	88			63			77			58	
10% від плану, що пропонується спрямувати на іпотечне кредитування молоді	350,0			600,0			717,0			490,0	450,0

Виходячи із вищенаведеної інформації можна відмітити, що протягом 2017-2019 років залишалися невикористаними від 12% до 37% асигнувань ДФРР. Зазначені кошти можна було б направити на реалізацію програми надання пільгових кредитів молодим сім'ям без збільшення видатків з державного бюджету.

1.5. Ризики реалізації варіанта

Реалізація варіанту не містить ризиків вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією, не стосується інших ризиків та обмежень, які можуть виникнути під час реалізації варіанту.

2. Опис варіанта 2

1.1. Назва варіанта: Визначення рівних можливостей для молодих громадян, як цільової групи, щодо підтримки держави у забезпеченні житлом. Реалізація варіанта пропонується шляхом:

1. Виключення переваг для окремих категорій молоді, передбачених пунктом 19 Порядку № 584 (переваги, що передбачено Порядком № 584 повинні враховуватись в інших цільових програмах (щодо забезпечення житлом наукових та педагогічних працівників, багатодітних сімей та ін.);
2. Запровадження європейської практики відбору кандидатів на отримання кредиту шляхом рандомного відбору, що сприяє залученню більшої кількості молоді, у тому числі тих, що виїхали за кордон, для участі у відборі (багато молодих економічно активних громадян, що мають високий професійний рівень, не приймають участь у програмах, враховуючи значні черги та необхідність роками очікувати можливість отримати кредит).
3. Перегляд/відміна пільг, які надаються по сплаті відсотків та тіла кредиту (щодо сплати відсотків та тіла кредиту більшу кількість молодих громадян, які проживають на території України).

Підписувач: Козловська Наталія Вікторівна
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000E2890000E3520300
Дійсний з 14.03.2024 12:21:27 по 14.03.2025 12:21:27

22506/26/10-24 від 02.12.2024

1.2. Завдання, спрямовані на реалізацію варіанта

Внесення мін до Закону України від 27.04.2021 № 1414-IX «Про основні засади молодіжної політики» (далі – Закон № 1414) та інших нормативних актів України.

1.3. Прогноз очікуваного впливу реалізації варіанта на сферу

Реалізація запропонованих заходів забезпечить наступне:

- 1) розширить можливість для отримання грантових коштів на реалізацію програм пільгового іпотечного кредитування молоді;
- 2) збільшить обсяг кредитних ресурсів, які формуються за рахунок коштів, сплачених як повернення кредиту (за рахунок відміни пільг);
- 3) встановить рівні можливості для молодих громадян, як цільової групи щодо отримання державної допомоги на придбання житла (по аналогії програмами забезпечення житлом ВПО);
- 4) забезпечення створення нових робочих місць у будівельній галузі та суміжних з нею галузях економіки, збільшення податкових надходжень до бюджету,
- 5) стимулювання до повернення молодих громадян в Україну, зменшення міграції населення та відповідно збереження кваліфікованих кадрів, покращення демографічної ситуації населення, підвищення якості життя громадян

Об'єкти впливу	Очікуваний вплив
Отримувачі/користувачі публічних послуг	Молоді сім'ї та одинокі молоді громадяни, що потребують поліпшення житлових умов
Надавачі публічних послуг	Держмолодьжитло у тому числі його територіальні структурні підрозділи
Гендерна рівність	Реалізація варіанту не передбачає обмеження права жінок та чоловіків
Інфраструктура надання послуг	Надання послуг забезпечується у всіх регіонах України
Екологія	В процесі реалізації програм забезпечуються стандарти для управління на вплив операцій, які впроваджуються Держмолодьжитлом, на довкілля, суспільство, здоров'я та безпеку відповідно до Екологічної та соціальної політики, затвердженої рішенням Держмолодьжитла

1.4. Фінансово-економічне обґрунтування варіанта

Реалізація варіанту не потребує додаткових видатків з державного бюджету.

1.5. Ризики реалізації варіанта

Реалізація варіанту не містить ризиків вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією, не стосується інших аспектів та обмежень, які можуть виникнути під час реалізації варіанту.

Підписувач Козловська Наталія Вікторівна
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000E2890000E3520300
Дійсний з 14.03.2024 12:21:27 по 14.03.2025 12:21:27

Міністерство розвитку громад та територій України

22506/26/10-24 від 02.12.2024

IV. Порівняння варіантів

Проведення порівняння розроблених можливих варіантів досягнення цілі огляду витрат державного бюджету на підставі визначених критеріїв та формування пропозицій щодо оптимального варіанта

Критерії порівняння	Варіант 1	Варіант 2
Вплив на витрати та надходження бюджету	Впливає (кошти ДФРР, що спрямовуються на кредитування, повертаються до державного бюджету, збільшення обсягу кредитування збільшує обсяг власних внесків громадян та відповідно обсяг коштів в економіку України, що збільшує платежі до бюджетів у вигляді податків та зборів)	Впливає (збільшення обсягу повернення кредитів та сплати відсотків, збільшення податкових надходжень до бюджетів)
Сильні сторони	<i>Позитивний вплив на економічний розвиток , міграційну та демографічну ситуацію стимулювання регіональних громад на виділення коштів на програми пільгового кредитування молоді</i>	<i>Усунення диспропорції у доступі молоді до базових соціальних послуг щодо забезпечення житлом, розширення можливостей щодо залучення грантових коштів, збільшення кількості отримувачів допомоги при певному фінансовому ресурсі, позитивний вплив на економічний розвиток , міграційну та демографічну ситуацію</i>
Слабкі сторони	<i>тривала процедура внесення змін до Бюджетного кодексу України</i>	<i>невдоволення молодих громадян, що мають переваги на діючих умовах, тривала процедура внесення мін до Закону України</i>
Ризики	<i>можливе щорічне призупинення дії норм щодо спрямування 10% коштів ДФРР на реалізацію заходів Державної програми забезпечення молоді житлом</i>	<i>Зміни до Закону України не будуть підтримані</i>

З метою врахування бачення місцевих органів влади та органів місцевого самоврядування, робочою групою було прийнято рішення про направлення документа з цілями огляду витрат у сфері молодіжного житлового

Підписувач Козловська Наталія Вікторівна
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000E2890000E3520300
Дійсний з 14.03.2024 12:21:27 по 14.03.2025 12:21:27

22506/26/10-24 від 02.12.2024

будівництва для надання зауважень та пропозицій. Враховуючи найбільші обсяги фінансування з ДФРР та обсяги виділення коштів з місцевих бюджетів на виконання житлових програм, відповідні листи були направлені на Закарпатську ОВА, Львівську ОВА, Черкаську ОВА, Дніпропетровську ОВА, Полтавську ОВА, Київську МР, Харківську МР, Миколаївську МР, Чернігівську МР.

Отримано відповідь від 7 місцевих органів влади та органів місцевого самоврядування.

Зокрема, Львівська, Полтавська, Черкаська ОВА, Миколаївська міська рада надали відповідь щодо підтримання прийнятого за основу варіанту досягнення цілей огляду витрат без зауважень та пропозицій, разом з тим, Львівська ОВА пропонує врахувати можливість щодо формування місцевими органами влади та органами місцевого самоврядування місцевих правил регіональних молодіжних житлових програм для розв'язання найактуальніших питань території з урахуванням регіональних особливостей.

Дніпропетровська ОВА відмічає, що Бюджетною декларацією на 2025-2027 роки не передбачено фінансування ДФРР, забезпечення рівних можливостей для молоді потребує збільшення обсягу видатків державного та місцевих бюджетів, які на даний час є обмеженими. Інші пропозиції відсутні.

Харківська МР наголошує на тому, що виключення переваг, перегляд, відміна пільг, рандомний відбір кандидатів на отримання кредитів – ці питання є дуже чутливими для кандидатів, потребують ретельного аналізу. Місцеві органи повинні самостійно визначати напрямки і способи використання коштів в залежності від потреб територіальних громад. Визначення постійного джерела бюджетного фінансування на програму за рахунок ДФРР підтримується, є доречним та актуальним.

Пропозиції робочої групи щодо оптимального варіанта для досягнення цілі огляду

У результаті порівняння розроблених можливих варіантів досягнення цілей огляду витрат вирішено визначити наступні **шляхи досягнення цілей огляду витрат:**

1. Визначення постійного гарантованого джерела реалізації заходів Державної програми забезпечення молоді житлом шляхом закріплення частини коштів Державного фонду регіонального розвитку (далі - ДФРР) 10% виключно на виконання заходів Державної програми. Одним із критеріїв для розподілу коштів державного бюджету на реалізацію заходів Державної програми між адміністративно-територіальними одиницями встановити обсяг коштів, затверджених у місцевих бюджетах на відповідну мету.

2. Забезпечення рівних можливостей для молодих громадян як цільової групи щодо підтримки держави у забезпеченні житлом шляхом:

2.1. Виключення переваг для окремих категорій молоді, передбачених пунктом 19 Порядку №584 (переваги, що передбачено Порядком № 584 повинні враховуватись в інших цільових програмах (щодо забезпечення житлом наукових та педагогічних працівників, багатодітних сімей та ін.);

2.2. Запровадження європейської практики відбору кандидатів на отримання кредиту шляхом рандомного відбору, що сприяє залученню більшої частини молоді до участі в програмі.

Підписувач Козловська Наталя Вікторівна
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000E2890000E3520300
Дійсний з 14.03.2024 12:21:27 по 14.03.2025 12:21:27

22506/26/10-24 від 02.12.2024

кількості молоді, у тому числі тих, що виїхали за кордон, для участі у відборі (багато молодих економічно активних громадян, що мають високий професійний рівень, не приймають участь у програмах, враховуючи значні черги та необхідність роками очікувати можливість отримати кредит);

2.3. Перегляд/відміна пільг, які надаються по сплаті відсотків та тіла кредиту (дозволить забезпечити більшу кількість молодих громадян житлом, кількість дітей впливає на граничний розмір кредиту).

Очікується, що реалізація зазначених заходів забезпечить наступне:

- 1) позитивний вплив на економічний розвиток регіонів та всієї України:
 - забезпечення створення нових робочих місць у будівельній галузі та суміжних з нею галузях економіки регіону (одне робоче місце в будівництві підтримує 10 робочих місць в суміжних галузях, одна квартира – 1,3 робочих місця), збільшення податкових надходжень до бюджетів,
 - зменшення міграції населення та відповідно збереження кваліфікованих кадрів, на які місцевими бюджетами витрачено кошти на освіту (середні витрати по країні на підготовку одного учня складають біля 30 тис. грн на рік, крім того, витрати на дошкільну та позашкільну освіту),
 - стимулювання до повернення молодих громадян в регіони та Україну,
 - стимулювання регіональних громад на виділення коштів для пільгового кредитування молоді;

2) покращення демографічної ситуації населення;

3) підвищення якості життя громадян;

4) забезпечення рівного доступу молодим громадянам до можливості отримати пільговий кредит незалежно від місця проживання (якщо не виділяються кошти державного бюджету, доступ до державної підтримки мають лише мешканці громад, у яких фактично діють місцеві програми);

5) підвищення результативності та ефективності виконання бюджетної програми ДФРР (протягом 2017-2019 років залишалися невикористаними від 12% до 37% асигнувань ДФРР. Зазначені кошти можна було б направити на реалізацію програми надання пільгових кредитів молодим сім'ям без збільшення видатків з державного бюджету. Враховуючи менший термін проходження документів за вищезазначеним напрямком витрат, ніж оформлення документів та використання асигнувань на реалізацію інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку, використання коштів на пільгове іпотечне кредитування дасть можливість у більш повному обсязі використати кошти за бюджетною програмою);

6) розширить можливість для отримання грантових коштів на реалізацію програм пільгового іпотечного кредитування молоді (пільгові умови не сприяють для залучення позабюджетних ресурсів через гранти чи інші програми фінансування від міжнародних фінансових організацій, фондів, оскільки вони не відповідають раціональним фінансовим принципам проектів, що реалізуються такими інституціями);

7) збільшить обсяг кредитних ресурсів, які формуються за рахунок коштів, сплачених як повернення кредиту (за рахунок відміни пільг);

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Козловська Наталія Вікторівна

Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000E2890000E3520300

Дійсний з 14.03.2024 12:21:27 по 14.03.2025 12:21:27

Міністерство розвитку громад
та територій України

22506/26/10-24 від 02.12.2024

8) встановить рівні можливості для молодих громадян, як цільової групи щодо отримання державної допомоги на придбання житла (по аналогії програмами забезпечення житлом ВПО).

V. Окремі позиції членів робочої групи

Окремі пропозиції відсутні.

<i>підписант</i>	<i>підписи</i>
<i>Голова робочої групи</i> КОЗЛОВСЬКА Наталія Вікторівна	
<i>Члени робочої групи</i>	
БЕНИШИН Марта Сергіївна	
ГОРБАТЮК Ганна Ігорівна	
ГРАБАР Ліна Юріївна	
ГУБСЬКИЙ Владислав Миколайович	
КОГУТ Сергій Сергійович	
КОМНАТНИЙ Сергій Олександрович	
КУЧЕРЯВИЙ Олександр Олександрович	
МАРЧУК Микола Валерійович	
НАГОРНИЙ Володимир Іванович	
ОСТАПЕНКО Максим Сергійович	
ПАЛІЙЧУК Тетяна Володимирівна	
ТОПОЛЯ Тарас Володимирович	
ЧЕРВАК Олександр Сергійович	
ЯЦУК Владислав Миколайович	
КОВАЛЬЧУК Ірина Миколаївна	
СТАРЦЕВА Світлана Михайлівна	
МОРОЗОВА Юлія Євгеніївна	На лікарняному
ЮСІНА Лідія Борисівна	Звільнення

ДОКУМЕНТ СЕД

р.

Підписувач Козловська Наталія Вікторівна

Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000E2890000E3520300

Дійсний з 14.03.2024 12:21:27 по 14.03.2025 12:21:27

Міністерство розвитку громад
та територій України

22506/26/10-24 від 02.12.2024